The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזערע טעלעפאן נומערן זענען 6830 6831 טריניטי

אונזער אפיס איז איז 542 דאנדעס וועסט

VOLUME XVII No 7312 — Tuesday, May 20th, 1930 — יום ג׳, כ״ב אייר, פרשה בהר־בחקתי, תר״צ. — טאראנטא, דינסטאג דער 20־טער מאי, 1930. — PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY MAY 22 1930 ASTOR, LENOX TILDEN FOUND

N Y Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK N Y

גאנצע אידישע וועלט פראטעסטירט קעגען ענגלישער רעגירונג פאר אפשטעלען אימיגראציע נאך פאלעסטינע

דר. חיים וויצמאן שיקט צו שארפען בריעף צו פרעמיער מעקדאנאלד. — ארבייטער אין ארץ ישראל פלאנעווען גענעראל סטרייק. — האנארייבעל אמערי, געוועזענער קאלאניאלער סעקרעטאר, זאגט אז פארבאט איז בלויז צייטווייליג.

דר. חיים וויצמאן שיקט אפ שארפען פראטעסט צו פרעמיער רעמזי מעקדאנאלד

ירושלים, מאי 19, (איטא).

דער קארעספאנדענט פון דער ,,איטא'' דערוויסט זיך פון זיכערע קוועלען, אז דער סטייט דעפארטמענט אין וואשינגטאן האט אינסטרואירט דעם אמעריקאנער קאנסול אין פאלעסטינע צוצושטעלען א פולען באריכט וועגען דער אפגעשטעלטער אידישער אימיגראציע נאך פאלעסטינע, וועגען סער דזשאהן סימפסאנ'ס אקטיוויטעט, און וועגען דער אלגעמיינער לאגע אין לאנד זייט די אימיגראציע איז אפגעשטעלט געווארען.

עס איז קלאהר אז די רעאקציע וועלכע איז אנטשטאנען צוליעב די אויגוסט ראיאטען אין פאלעסטינע, איז פאראנטווארטליך פאר דעם וואס די אימיגראציע איז אפגעשטעלט געווארען.

די אל־וועלטליכע עקזעקוטיווע פון דער מזרחי ארגאניזאציע האט אפגעשיקט א קייבעל צו דר. חיים וויצמאן, פאדערענדיג עס זאל איינגערופען ווערען א ספעציעלער קאנגרעס צוליעב דעם וואס די אימיגראציע איז אפגעשטעלט געווארען.

ארבייטער פלאנעווען ארויסצורופען א גענעראל סטרייק

די עקזעקוטיווע פון דער הסתדרות באטראכט וועגען א פלאן ארויסצורופען א גענעראל סטרייק פון אלע אידישע ארבייטער אין פאלעסטינע, און נעהמען שריטע צו באוועגען דעם סאציאליסטישען אינטערנאציאנאל זיך איינצושטעלען פאר די אידישע ארבייטער אין ארץ ישראל.

א ספאנטאנע פראטעסט באוועגונג געגען דער אפגעשטעלטער אימיגראציע איז אויפגעהויבען געווארען אין תל אביב, חיפה, ירושלים און עמק. די הסתדרות רופט איין פארזאמלונגען אין אפולה, טבריה, פתח תקוה, הרצליה, עלית השחר און פון די ארבייטער וועלכע זענען באשעפטיגט ביי די רוטענבערג ארבייטען.

ניו יארקער ארבייטער אפעלירען צו פרעמיער מעקדאנאלד

ניו יארק, מאי 19, (איטא).

דער נאציאנאלער ארבייטער קאמיטעט און די פועלי ציון פארטיי אין אמעריקא האבען אפגעשיקט א קייבעל צו פרעמיער רעמזי מעקדאנאלד, אין וועלכער עס ווערט דערקלערט, אז דאס אפשטעלען פון דער אידישער אימיגראציע נאך פאלעסטינע ווערט באטראכט אלס א שטארקער עקאנאמישער קלאפ און פאליטישע דערנידעריגונג פאר די אידען.

אין דער קייבעל ווערט דער פרעמיער אויפגעפאדערט זיך אליין אריינצומישען און נעהמען א האנט אין דעם עניו.

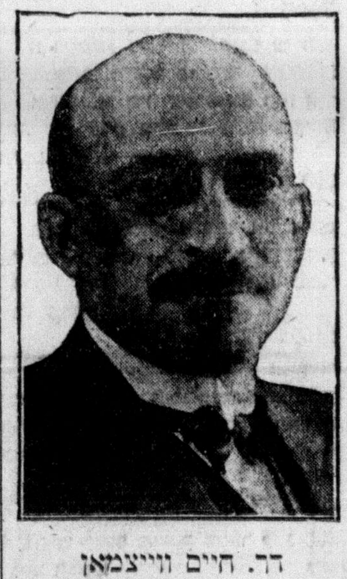

דר. חיים וויצמאן

פרעזידענט פון דער אל־וועלטליכער ציוניסטישער ארגאניזאציע, וועלכער האט אפגעשיקט א פראטעסט צו פרעמיער מעקדאנאלד, געגען אפשטעלען אימיגראציע נאך פאלעסטינע.

לאנדאן, מאי 19, (איטא).

דר. חיים וויצמאן האט היינט צוגעשיקט א שארפען פראטעסט געגען דעם וואס די אידישע אימיגראציע נאך פאלעסטינע איז אפגעשטעלט געווארען.

אין א בריעף וועלכען דר. חיים וויצמאן האט אפגעשיקט צו פרעמיער מעקדאנאלד, ווייזט ער אן אויף די ערנסטע קאנזעקווענצען פון אן אפגעשטעלטער אימיגראציע.

געוועזענער קאלאניאל מיניסטער זאגט זיין מיינונג

בערלין, מאי 19, (איטא).

דער געוועזענער קאלאניאל מיניסטער, האנארייבעל אמערי, וועלכער געפינט זיך דא אין צוזאמענהאנג מיט דער פאן אייראפייאישער באוועגונג, האט אין אן אינטערוויו מיט א פארטרעטער פון דער ווארשאווער אידישער צייטונג ,,מאמענט'' געזאגט, אז די אפשטעלונג פון דער אידישער אימיגראציע נאך פאלעסטינע איז א צייטווייליגע.

,,ווי איך פארשטעה, האט אמערי געזאגט, וויל לאנדאן פריהער זעהן דעם באריכט פון סער דזשאהן סימפסאן איידער א שטעלונג וועט אנגענומען ווערען. איך ווייס ניט זעהר פיעל וועגען די פארהאנדלונגען פון די אראבער מיט דער ענגלישער רעגירונג, אבער איך גלויב אז די פראגען וועלכע וועלען געשטעלט אין פארלאמענט זענען ניט קיין באדראהענדע, ווייל די פאדערונגען פון די אראבער זענען אזעלכע אומגרייכבארע, אז די רעגירונג האט מיט די אראבער ניט געקענט קומען צו קיין פארשטענדיגונג.

איך בין אבער זיכער, האט אמערי געזאגט, אז די אונרוהען אין אינדיע האבען קיין דירעקטע שייכות מיט דער אפשטעלונג פון דער אימיגראציע אין פאלעסטינע.

ציוניסטען פראטעסטירען

די ציוניסטען אין דייטשלאנד האבען אנגענומען א שארפע פראטעסט רעזאלוציע געגען דעם וואס די אימיגראציע נאך פאלעסטינע איז אפגעשטעלט געווארען. די רעזאלוציע וועלכע איז אנגענומען געווארען ביי דער עקזעקוטיווע פון דער ציוניסטישער פעדעראציע אין דייטשלאנד ווייזט אן, אז דער דאזיגער אקט איז געגען דעם גייסט פון מאנדאט.

אן ענהליכע רעזאלוציע איז אנגענומען געווארען פון אלע ציוניסטישע ארגאניזאציעס אין פראנקרייך.

קינד 17 חדשים אלט דערשיסט צום טויט מוטער

שיקאגא, מאי 19.

א קינד פון 17 חדשים האט צום טויט דערשאסען די 26 יעריגע מרס. מיטשעל.

דאס אומגליק האט פאסירט אויף פאלגענדען אופן:

דאס קינד האט זיך געשפילט מיט א רעוואלווער וועלכען דעם קינד'ס זיידע, א געוועזענער פאליציסט, האט איבערגעלאזען אין הויז. שפילענדיג זיך מיט'ן רעוואלווער איז עס פארקראכען אונטער'ן בעט. ווען די מוטער איז ארונטער אונטער'ן בעט וועלענדיג ארויסשלעפען דאס קינד, האט דער רעוואלווער אויסגעשאסען און די מוטער איז געבליבען ליגען טויט.

עלטערע פרוי שטארק צוברענט, האלט ביים שטארבען

מרס. עמא טאווי, 75 יאר אלט, פון 37 אבאט סטריט, איז אזוי שטארק צוברענט געווארען, אז אין האספיטאל צווייפלען די דאקטוירים אויב זי וועט בלייבען לעבען.

די אלטע מרס. טאבי איז געשטאנען ארום אויוון ווען די קליידער האבען זיך אויף איהר אנגעצונדען. דזשאהן וואטערס, א לאנדריי־מאן, וועלכער איז גראדע צוגעקומען צום הויז האט עס באמערקט און האט אויסגעלאשען אויף איהר די פלאמען. די פרוי איז אבער אזוי שטארק צוברענט געווארען אז איהר לעבען איז אין געפאהר.

,,גראף זעפעלין'' איז אנגעקומען אין סעוויל

פרידריכסהאפען, דייטשלאנד, מאי 19.

א טעלעגראמע וועלכע איז דא דערהאלטען געווארען פון סעוויל מעלדעט, אז די לופט־שיף ,,גראף צעפעלין'', וועלכע איז אויפ'ן וועג נאך בראזיל און צפון אמעריקא, איז אנגעקומען אהער 5 אזייגער פארנאכט. דר. עקענער האט די שיף געלאנדעט אין בעסטען ארדנונג, און ער גרייט זיך אפצופאהרען נאך בראזיל מארגען (היינט).

פרעזידענט פון די פרייד אף איזראעל יהודה ראם אומגעקומען אויף א שוידערליכען אופן

יהודה ראם, וועלכער איז געווען א פראמינענטער ציוניסט און לעצטענס דער פרעזידענט פון דער פרייד אף איזראעל סיק בענעפיט סאסייטי, איז נעכטען פארנאכט אומגעקומען אין אן אויטאמאביל אומגליק אויפ'ן וועג נאך דעטראיט.

ראם איז געפאהרען צוזאמען מיט דר. לעווין פון דעטראיט, מישיגען, פון טאראנטא נאך דעטראיט. דר. לעווין, וועלכער איז געווען אין טאראנטא מיט עטליכע טעג צוריק, האט זיך פארבערייטעט צו פאהרען צוריק אהיים. דר. לעווין איז דא אין טאראנטא פאר'קנס'ט געווארען. ראם האט אויסגעדריקט זיין פארלאנג צו פאהרען מיט דר. לעווין נאך דעטראיט, דער לעצטער האט עס מיט פארגעניגען געטאן.

נעכטען נאכמיטאג זענען די הערמאנטע ארויסגעפאהרען פון טאראנטא. דער וועטער איז ניט געווען קיין גינסטיגער. דר. לעווין האט געטריבען דעם אויטאמאביל. פאר לאנדאן, אנטעריא, האט זיך דעם דאקטאר'ס אויטאמאביל צוזאמענגעשטויסען מיט א טראק אויף דער הייוועי.

ווי אזוי דער צוזאמענשטויס איז פארגעקומען איז ניט גענוי באקאנט. די פראווינציעלע פאליציי פיהרט אן אן אונטערזוכונג. אין דעם צוזאמענשטויס איז ראם ערנסט פארוואונדעט געווארען, און איידער מען האט איהם געבראכט אין סט. דזשאזעפ'ס האספיטאל אין לאנדאן,

יהודה ראם

אנטעריא, איז ער שוין געווען טויט. דר. לעווין איז אויך ערנסט פארוואונדעט געווארען און ער איז געבליבען לעבען.

די נייעס האט אויפגערודערט די גאנצע אידישע טאראנטא, ווייל דער אומגעקומענער איז געווען גוט באקאנט אין שטאדט אלס ציוניסטישער כלל טוער.

די אידישע שפראך פארלירט דעם באדען אין אמעריקע, זאגט חיים גרינבערג

בארימטער לעקטאר האלט פעסימיסטישען פארטראג ביי דער צוועלפטער קאנווענשאן פון נאציאנאלען ארבייטער פארבאנד, וועגען אידישער קולטור און שפראך.

(ספעציעל צום ,,אידישען זשורנאל''. פון **ה. מ. קירשענבוים.**)

מאנטרעאל, מאי 19, (איטא).

ביי דער היינטיגער זיצונג פון דער צוועלפטער קאנווענשאן פון אידישען נאציאנאלען ארבייטער פארבאנד האט די קרעדענשעל קאמיטע באריכטעט, אז ביי דער קאנווענשאן געפינען זיך 180 דעלעגאטען וועלכע קומען פון 103 שטעדט אין אמעריקא און 8 שטעדט אין קענעדע. די דעלעגאטען פארטרעטען 112 בראנטשעס, 19 פרויען קלובען און 11 שטאדט קאמיטעטען.

ביי דער היינטיגער זיצונג האבען די דעלעגאטען געהערט א בריליאנטענעם רעפעראט פון דעם בארימטען לעקטאר חיים גרינבערג, וועלכער האט גערעדט איבער די קולטור פראבלעמען פון די אמעריקאנער אידען.

חיים גרינבערג'ס אויספיהר איז געווען א זעהר פעסימיסטישער. ער האט ארויסגעבראכט, אז די אידישע שפראך פארלירט דעם באדען צווישען דער אידישער באפעלקערונג אין אמעריקא.

,,אידיש וועט ניט פארבלייבען און העברייאיש קען ניט ווערען די שפראך פון די אידישע מאסען'', האט גרינבערג געזאגט, און האט אויסגעפיהרט אז ענגליש מוז ווערען די שפראך פון די מאסען''.

ענגליש מוז גע'כשר'ט ווערען

גרינבערג האט אין זיין רעדע אויסגעפיהרט, אז ענגליש דארף לעגאליזירט ווערען, אלס די שפראך פון די מאסען, און העברייאיש, ניט אידיש, מוז ווערען דער ,,לשוןהקודש'' צו העלפען פארשטארקערען און אפהיטען די נאציאנאלע קולטורעלע רייכטימער פון אידישען פאלק.

דער רעדנער האט אויך אין זיין רעפעראט באהאנדעלט די אידישע עקאנאמישע פראבלעמען אין אמעריקא אנווייזענדיג אז עס איז דא א גרויסע געפאהר מיר זאלען זיך פארלירען אלס נאציע דורך דעם וואס מיר וועלען ארויסגעשטויסען ווערען פון אונזערע עקאנאמישע פאזיציעס.

א זעהר אינטערעסאנטע דיסקוסיע האט זיך אנטוויקעלט נאך דעם רעפעראט אין וועלכער עס האבען זיך באטייליגט: דוד פינסקי, וועלכער האט אגיטירט פאר א מיליטאנטישען אידישיזם אויפצוהאלטען די אידישע קולטורעלע פאזיציע אין אמעריקע, אנווייזענדיג אז דאס וואס די אמעריקאנער אידען טראגען צו צו דער אידישער ליטעראטור אין אמעריקע קען ניט דופליקירט ווערען פון וועלכער עס איז אנדער אימיגראנטען גרופע אויף דער וועלט. עס האבען אויך וועגען דעם גערעדט אנדערע.

די קאנווענשאן איז היינט באגריסט געווארען פון אלעקס קאהן אין נאמען פון ,,דזשאינט'' און פאלקס געזעיג קאמפיין, בלאק אין נאמען פון ,,האיאס'', שפיליאקאף אין נאמען פון געווערקשאפטען, יוסף שלאסבערג פון דער אמאלגאמייטעד. א באגריסונג איז דערהאלטען געווארען פון הסתדרות אין פאלעסטינע.

פאליציי סופעראינטענדענט מיט אכט פאליציסטען אויפגעריסען מיט א באמבע אין מולטאן, אינדיע. רעגירונגס סטייטמענט זאגט אז אין לאנד ווערט רוהיגער

הינדוסען ווילען ניט צאהלען קיין שטייערן צו דער רעגירונג. — באמבע רייסט אויף ווען פאליציי קומט מיט געוואלט אויפמאהנען שטייערן.

לאהאר, אינדיע, מאי 19.

דער פאליציי סופערינטענדענט ר. א. סי. היל און אכט פאליציסטען זענען ערנסט פארוואונדעט געווארען אין מולטאן, אינדיע, ווען א באמבע איז געווארפען געווארען אויף די פאליציסטען וועלכע זענען געקומען אין א קראם פון א הינדוס אויפצומאהנען שטייערן.

די באוועגונג פון פרידליכען ווידערשטאנד באציהט זיך אויך אויף דעם אז די נייטיווס זאלען זיך אנטזאגען צו צאהלען די שטייערן צו דער רעגירונג.

ווען דער דערמאנטער פאליציי סופערינטענדענט מיט 8 פאליציסטען זענען צוגעקומען צו דער קראם פון דעם הינדוס, האט אימיצער פון א דערבייאיגען הויז געווארפען א באמבע אויף די פאליציסטען. 40 מענשען פון דעם דערבייאיגען הויז זענען אויפ'ן פלאץ ארעסטירט געווארען.

רעגירונג אין פולען קאנטראל

לאנדאן מאי, 19.

די רעגירונג אין אינדיע האט היינט פארעפענטליכט אן אפיציעלען סטייטמענט, אין וועלכען עס ווערט געזאגט, אז די רעגירונג אין אינדיע איז אין פולען קאנטראל אין לאנד, אפגעזעהן פון דעם וואס אין איניגע געגענדען קומען פאר אונרוהען, אבער דאס זענען אומוויכטיגע פאסירונגען.

דער אפיציעלער סטייטמענט זאגט אויך, אז די באפעלקערונג אין אינדיע הויבט זיך אן צו בארוהיגען, און עס וועט לאנג ניט נעהמען און אלעם וועט זיין ווי געווען.

באריכטען ווערען איבערטריבען

באמבעי מאי 19.

די רעגירונג אין אינדיע האט היינט אויך ארויסגעגעבען אן אפיציעלע דערקלעהרונג, אז אלע באריכטען וועלכע ווערען געדרוקט אין די אויסלענדישע צייטונגען וועגען דער לאגע אין אינדיע, זענען באדייטענד איבערטריבען. אלס פאקט ווערט אנגעגעבען, אז וועגען די אונרוהען לעצטע וואך אין שאלאפור האבען די צייטונגען אזוי געשריבען, אז אויפ'ן לעזער האט עס געמאכט אן איינדרוק ווי אין שאלאפור וואלט פארגעקומען א רעוואלוציע.

די דאזיגע באריכטען זענען ווייט פון אמת, עס איז ניט אמת אז די נייטיוו האבען צוזאמענגעבונדען פאליציסטען און זיי פארברענט, אז פאליציסטען זענען געווארפען געווארען אין וואסער, און אז איין סאלדאט האט מען אויסגעשטאכען די אויגען.

די דאזיגע באריכטען, זאגט די דערקלעהרונג, זענען פונקט אזוי איבערגעטריבען ווי די באריכטען וועגען דעם אז די פאליציי שיסט אהן ווארנונג און עהנליכעס.

די ראיאטען אין שאלאפור זענען געווען גוט ארגאניזירט, און ווי עס האט אויסגעזעהן זענען זיי געווען דירעקטירט ניט פון די מאסען נאר פון אימיצען אנדערש.

ריכטער רעזערווירט ענטשיידונג אין אידישען פראצעס

דזשאסטיס קעלי אין אסיז נאן־דזשורי קאורט, האט נעכטען רעזערווירט זיין ענטשיידונג אין דעם פראצעס פון דער לאנדאן קאוזשעלטי און אינשורענס קאמפאניע געגען מר. גרין, צו אנולירען זיין אינשורענס פאליסי אויפ'ן גרונט אז ער האט ניט אויסגעזאגט אז ער איז א איד, ווייל ווען ער וואלט עס אויסגעזאגט וואלט איהם די קאמפאניע קיין פאליסי ניט געווען געגעבען.

די ארגומענטען פון ביידע אדוואקאטען זענען געווען זעהר אינטערעסאנטע. מר. פיילען איז געשטאנען פאר דער קאמפאניע, און מר. לעווינטער פאר גרינ'ען.

פרעמיער קינג ענטפערט פרעמיער פוירגוזאנען

אטאווא, מאי 19.

פרעמיער קינג האט היינט אין פארלאמענט געענטפערט אויף דער רעדע וועלכע פרעמיער פוירגוזאן האט געהאלטען לעצטע וואך, אין וועלכער ער האט איהם אטאקירט, זאגענדיג אז די הויפט אישו אין דעם קומענדען פעדעראלען קאמפיין איז ניט דער טאריף נאר פרעמיער קינג.

פרעמיער קינג האט דערקלעהרט, אז זיין פאליסי בנוגע די פראווינצען אין באצוג צו פארשיידענע הילף, איז פאר די אינטערעסען פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג, ניט אכטענדיג וואס פאר א רעגירונג די פראווינץ האט, א ליבעראלע אדער קאנסערוואטיווע, און אז פרעמיער פוירגוזאן האט איהם שלעכט אויסגעטייטשט.

פאלשעפסקי פארמשפט צו פיער יאהר אין געפענגעניש

לואיס פאלשעפסקי האט נעכטען אריינגעכאפט ניט קיין קליינע פארציע פון ריכטער דענטאן, ווען א דזשורי האט איהם געפונען שולדיג אין לעבען פון פראסטיטוציע.

פאלשעפסקי איז פראצעסירט געווארען פון א דזשורי, און נאכדעם ווי די דזשורי האט איהם געפונען שולדיג, האט דער ריכטער איהם פאר'משפט צו 4 יאר געפענגעניש.

דער ריכטער האט איהם אויך צוגעליינט צוויי יאהר דערפאר וואס ער האט זיך ניט צוגעשטעלט צום געריכט לעצטען פרייטאג, ווען ער האט זיך געדארפט צושטעלען.

פארד מאכט גוטע געשעפטען

ווינדזאר, אנט., מאי 19.

די פארד מאטאר קאמפאניע אף קענעדע האט אין 1929 פארדינט א סומע פון 5,232,819 דאלאר, ווערענד מיט א יאהר פריהער האט די זעלבע קאמפאניע בלויז פארדינט 3,400,651 דאלאר.

דעם סטייטמענט האט היינט פארעפענטליכט וואלעס קעמפבעל, דער פרעזידענט פון דער קענעדער קאמפאניע.

אלע מיטגלידער פון די בני ציון

ווערען אויפגעפאדערט צו קומען צו דער לויה פון דעם טראגיש אומגעקומענעם

יהודה ראם ע״ה

די לויה וועט פארקומען 5 אזייגער פארנאכט, פון בענדזשימענ'ס אנדערטייקינג פארלאר, ספעדיינא עוו., צום בית עולם פון פרייד אף איזראעל.

קיין מיטגליד טאר ניט פארפעהלען קומען אפגעבען דעם לעצטען כבוד אונזער פארשטארבענעם חבר.

אלע מיטגלידער פון דער ליידיס עקזילערי פון דער פרייד אף איזראעל ווערען אויפגעפאדערט צו קומען צו דער לויה פון

יהודה ראם ע״ה

פארשטארבענער פרעזידענט פון דער פרייד אף איזראעל.

די לויה וועט פארקומען 5 אזייגער פארנאכט, פון בענדזשימענ'ס אנדערטייקינג פארלאר, צום בית עולם פון דער פרייד אף איזראעל.

אלע שוועסטער מוזען אומבאדינגט קומען צו דער לויה.

ביי ארדער,
מרס. טארנער,
פרעזידענטין.

ברידער פון דער פרייד אף איזראעל סיק בענעפיט סאסייטי

איהר ווערט אויפגעפאדערט צו קומען צו דער לויה פון אונזער טראגיש אומגעקומענעם פרעזידענט

יהודה ראם ע״ה

די לויה וועט פארקומען היינט 5 אזייגער פארנאכט, פון בענדזשימענ'ס אנדערטייקינג פארלאר, צום בית עולם פון דער פרייד אף איזראעל.

יעדער מיטגליעד ווערט אויפגעפאדערט צו זיין אין צייט.

ביי ארדער,
פרייד אף איזראעל קאמיטעט.

צרות פון קינדער

א שפּאַנענדער ראָמאַן פון אידישען לעבען אין פּוילען

פון מ. וואַרשאַווער

(פאָרזעצונג)

— איך האָב אייגענטליך גערעדט מיט אייער פאָטער שוין לאַנג — האָט שוואַרץ ווידער אָנגעהויבען — נאָך אין מיטען זומער.

— ווענען וואָס האָט איהר גערעדט מיט מיין פאָטער?

— ווענען... איך האָבען מיר גערעדט.

— אז וואָס?

— אז... איך וועל אייך זאָגען דעם גאַנצען אמת, פרייליין בורשטין — איך זעה אייך אין מיין לעבען צום צווייטען מאָל. דאָס ערשטע מאָל האָב איך אייך געזעהן אויף דער סטאַנציע אין יוזעפאָוו.

— ווען איז דאָס געווען? איז אַנקע פּלוצלונג רויט געוואָרען.

— ס'איז געווען פאַר־א־יאָרען זומער.

— אין וועלכער צייט?

— באַלד אָנהויב זומער. איהר זענט געגאַנגען מיט נאָך עפּעס א פרייליין און מיט א יונגענמאַן און איהר האָט אַלע, דאַכט זיך געזונגען.

אַנקע האָט א זופּ געטאָן א פרישען שלונג טיי.

— איז עס, הייסט עס, געווען — איז איהר דורך אין מח — פאַר יענער פאַרשאָלטענער נאַכט.

— נו, איז וואָס, אז איהר האָט מיך דאַמאָלסט געזעהן?

— האָב איך גערעדט דערנאָך מיט אייער פאָטער. אַנטשולדיגט מיר זעהר פרייליין בורשטין — האָט זיך שוואַרץ אַזוי ווי א וויעג געטאָן... איך קאָן נישט ריידען קיין סך. מיר איז שווער אויסצודריקען דאָס. וואָס איך וויל אייך זאָגען. נאָר, מן הסתם האָט אייך אייער פאָטער דערצעהלט. וואָס איך האָב מיט איהם געשמועסט.

— ניין, מיין פאָטער האָט מיר געזאָגט, אז עס דאַרף דאָ היינט קומען א געוויסער הער שוואַרץ. אָבער וואָס איהר האָט געשמועסט מיט איהם — ווייס איך נישט.

— א שאָד — איז שוואַרץ געבליבען אין פאַרלעגענהייט — איך מיין אָבער, אז איהר זייט זיך משער ווענען וואָס איך מיט אייער פאָטער האָבען געשמועסט.

— ניין, איך בין מיך ניט משער. איך בין א גרויסער נאַר, ה' שוואַרץ.

— איהר זעהט נישט אויס צו זיין קיין נאַר.

— איך זעה טאַקע נישט אויס, אָבער אין אמת'ן בין איך עס.

— איך גלויב נישט. איבעריגענס, אַפילו איהר זאָלט זיין א נאַר, אַזוי ווי איהר ווילט, וועט איהר מיר אויך נישט איבערשרעקען.

— איך וויל אייך גאַרנישט שרעקען. אָבער איהר האָט עפּעס געוואָלט זאָגען און איהר האָט, דאַכט זיך, נישט פאַרענדיגט.

— יאָ, איך האָב געוואָלט זאָגען, אז איך האָב אייער פאָטער פאַרגעלייגט. איהר פאַרשטעהט — האָט זיך שוואַרץ געוואָרפען פון איין וואָרט אויפ'ן אַנדערען — איך בין אַן אַלמן. מענשען זאָגען, אז איך בין זעהר רייך. איך אַליין ווייס עס אויך. איך האָב עטליכע הייזער. פּלעצער. איך האָב א סך צירונג. און צו וואָס דאַרף איך דאָס אַלץ, אז איך בין אַן אַלמן. איך וואָלט געוואָלט, א שטייגער, האָבען א מענש, נו, לאָמיר זאָגען אַפילו, א פרוי, וועמען איך זאָל קאָנען אַלץ איבערגעטרויען.

שוואַרץ איז געוואָרען וואָס אַמאָל דרייסטער, וואָס אַמאָל אָפענער. אַנקע האָט פּאַמעליך געטרונקען די טיי און ניט אָנגערופען זיך מיט קיין איין וואָרט.

שוואַרץ, כאָטש ער איז פון מינוט צו מינוט געוואָרען אָפענער און דרייסטער, האָט ער פונדעסטוועגען נישט געקוקט אויף אַנקע'ן. ער האָט גערעדט אין טישטוך אַריין.

— איך האָב גערעדט מיט אייער פאָטער, אז איך וואָלט פאַרשריבען איין הויז אויף אייער נאָמען.

— צוליעב וואָס וואָלט איהר דאָס געטאָן? — האָט אַנקע איבערגעריסען.

— ווען איהר וואָלט געוואָלט ווערען מיין פרוי...

אַנקע האָט אַראָפּגעשלונגען א פול מויל מיט אָטעם. איבער'ן גאַנצען לייב איז דורכגעלאָפען א קאַלטער שוידער.

שוואַרץ האָט שוין מעהר די אויגען פון איהר נישט צוגענומען. ער האָט זיך איינגענגעסען אין איהר, אַזוי ווי מיט צוויי שטורקאַצען. אַנקע האָט געזעהען אז פון אונטער זיינע בליקען אָפּער קוקען אויף איהר אַן אַנדער פּאָר אויגען. אָבער מיט דעם אייגענעם ברען און מיט דער אייגענער איינגענגעסענקייט.

— הייסט עס — האָט זי פּאַמעליך אָנגעהויבען — אז איהר ווילט, איך זאָל חתונה האָבען מיט אייך?

— איך האָב ווענען דעם גערעדט מיט אייער פאָטער.

— און דערפאַר ווילט איהר מיר פאַרשרייבען א הויז?

— נישט דערפאַר. מיינט נישט. אָבער נאָר וואָס דאַרף איך אַזאַ מאַיאָנטעק, וואָס וועט מיר אַרען, אז איהר וועט אויך האָבען א הויז?

— הם, זעהר שעהן. איהר זעהט אויס צו זיין א גוטער מענש.

— איך ווייסט נישט. אָבער קיין שלעכטער בין איך נישט.

— הם, און ווי אַלט זענט איהר, אויב מען קאָן וויסען, פאַניע שוואַרץ?

— איך בין אַלט אַזוי פיעל, אויף וויפיעל איך זעה אויס.

— איהר זעהט אויס אויף פינף און פופציג יאָהר.

— ניין, אַזוי אַלט בין איך נאָך ניט. ערשטענס, בין איך מיט צעהן יאָהר אינגער. און, צווייטענס, וואָס פאַר א ראָלע שפּיעלען יאָהרען, ווען א מענש איז געזונט און שטאַרק.

— יאָ, איך פאַרשטעה. אָבער זאָגט מיר, הייסט איהר טאַקע פאַן שוואַרץ?

— יאָ. וואָס איז, אייך אַזוי דאָס וואונדער?

— וואוינט איהר אפשר אויף סענאַטאָרסקאַ גאַס?

— דאָרט טאַקע וואוין איך. פון וואַנען ווייסט איהר?

— דער טאַטעשי האָט מיר געזאָגט.

— האָט אַנקע געזאָגט א ליגען.

— און דאַכט זיך, אז איהר האַנדעלט מיט וואַליוטע?

— א, ניין, איך נישט. מיין זוהן האַנדעלט מיט וואַליוטע.

— האָט איהר א זוהן אויך? — האָבען זיך ביי אַנקע'ן אַרויפגעשאַרצט ביידע ווינקלען פון די אויגען.

— יאָ. איך האָב א זוהן.

— און ווי אַלט איז אייער זוהן?

— א יאָהר פינף און צוואַנציג.

— און מעהר קיין קינדער האָט איהר נישט?

— איך האָב נאָך א טאָכטער.

עס ווערט שטיל. אויף אַנקע'ס פּנים רוהט א קוים זעהבאַרער חוזק־שמייכעל.

— און איהר ווילט אייערע קינדער געבען א שטיף־מאַמע?

— ערשטענס, אַזאַ שטיף־מאַמע ווי איהר זייט, קאָן מען זיי געבען! צווייטענס, זענען זיי שוין זעלבסשטענדיגע מענשען. ווי לאַנג נאָך וועלען זיי זיין אין שטוב.

— טאָ אפשר וועט איהר וואַרטען, ביז איהר וועט אויסגעבען די קינדער?

שוואַרצ'ן איז געוואָרען אומהיימליך. ער האָט נישט געוואוסט, צי מאַכט זי פון איהם חוזק, צי רעדט ערנסט צו איהם.

— איהר שפּאַסט פון מיר, פרייליין.

— חלילה, איהר זייט מיין גאַסט. ווי וועל איך וואַגען אַזעלכעס צו טאָן.

— איך רייד גאַנץ ערנסט.

— איך רייד אויך גאַנץ ערנסט, און דערפאַר טאַקע וויל איך אייך עפּעס פרעגען.

— ביטע זעהר.

— לאָמיר זאָגען, אז איך בין מסכים צו ווערען אייער פרוי. איך בין אייך מוחל אייער הויז. נאָר איין זאַך וויל איך, איהר זאָלט מיר גאַראַנטירען.

— אַלץ וועל איך טאָן פאַר אייך.

— איהר האָט, זאָגט איהר, א זוהן פון א יאָהר פינף און צוואַנציג. וויל איך, איהר זאָלט מיר גאַראַנטירען, אז ער זאָל זיך נישט פאַרליבען אין מיר. עס הייסט אין זיין שטיף־מאַמע זאָל ער זיך נישט פאַרליבען.

(ווערט פאָרגעזעצט)

סענסאַציע פאַראורזאַכט איבער נאָטיץ, אז „קאַנאַדער געבוירענע ווערען ניט פאַרלאַנגט

א היבשע סענסאַציע איז פאַראורזאַכט געוואָרען ביי אונז אין שטאָדט, איבער א נאָטיץ וואָס עמיצער האָט אויפגעהאַנגען אויף דער ניי־בויענדער געביידע פון דער קאַסטאַמס הויז אויף פראָנט סטריט; דער נאָטיץ האָט זיך געלייענט, אז קאַנאַדער געבוירענע ווערען ניט פאַרלאַנגט צו דער אַרבייט.

דאָס האָט אויפגעטרייסעלט דאָס גאַנצע שטעדטעל, און דער פאָרמאַן האָט געבאַך געמוזט שווערען, מיט אַלע שבועות אין דער וועלט, אז ער ווייסט ניט פון עפּעס צו זאָגען, און אז עמיצער האָט מסתמא איהם אָפּגעטאָן א שפּיצעל.

מיר לייהען געלט פון 1.00 ביז 5 טויזענט דאָלאַר
אויף דיימאָנדס, דזשולערי און אַנדערע ווערטפולע סעקיוריטיס. גוטע באַהאַנדלונג גאַראַנטירט.
SECURITY LOAN CO.
83 קווין סט. וועסט

Morris Auto Body Repair Company
מיר זענען גרייט צו טאָן אַלץ פאַר אייער אויטאָמאָביל, און צו פאַרריכטען די באָדי, דעם פענדער, רעדיאַייטאָר, לעמפּס, עקסעלס, טשייסיס, רעדער "דיוקאָ" איבערפאַרבען. אַלע אַרבייטען געמאַכט שנעל און גאַראַנטירט. מעסיגע פרייזען.
464 באַטהורסט סט. טריניטי 1950
לעבען קאַלעדזש סט.

ו. סי. טשאַרטערס און סאָן
אַרכיטעקטס
אויב איר דענקט איבערצובויען אייער הויז, סטאָר אָדער שאַפּ, אָדער צו בויען וועלכעס עס איז א נייעם בילדינג, רופט אונז פאַר פרייע באַראַטונג.
מיר וועלען אייך מאַכען אייער פּלאַן און ספּעסיפיקיישאַן און אויך אַכטונג געבען אויף אייער קאָנטראַקטאָר פאַר זעהר א מעסיגען פרייז. — טעלעפאָנירט אונז צו יעדער צייט, און מיר וועלען אייך גלייך זעהן.
W. C. CHARTERS & SON
UNION TRUST BLDG. VICTORIA & RICHMOND STS.
ELGIN 6426

זשורנאַל פּרעס לימיטעד
ווען איהר באַשטעלט אייערע
פּרינטינג
ביי אונז, זייט איהר זיכער
מיט די בעסטע אַרבייט!
טעלעפאָנירט טריניטי
6831 — 6830
און אונזער א פאָרטרעטער וועט אייך קומען זעהן.
„זשורנאַל" פּרעס לימיטעד
542 דאַנדעס וועסט

קאַרפּענטער
יעדער סאָרט קאַרפּענטערי אַרבייט אָנגענומען. קיין דזשאָב צו קליין אָדער גרויס צו די מעסיגסטע פרייזען די בעסטע אַרבייט גאַראַנטירט און צופרידענהייט.
האַרדוואוד פלאָרס געלייגט. פראָנטש טיהרען געמאַכט. פייער דזשאַבּס געפיקסט. ביליג.
טעלעפאָנירט:
א. נעלמאַן
טריניטי W 2612
150 A פּאַלמערסטאָן עוועניו.

פּייפּער העננינג און פּיינטינג
איך מאַך די בעסטע דזשאָבס אין פּיינטינג און פּייפּערהענגינג. גוט און ביליג. בעסטע צופרידענהייט. טעלעפאָנירט גלייך טריניטי W 7304.
מ. קירשענבוים 30 קאַר סטריט.

פאַרזיגעלטע טענדערס אַדרעסירט צום אונטערגעחתמ'עטען און באַצייכענט 'טענדער פאַר ברייקוואָטער, קינגסטאָן, אָנט." וועלען דערהאַלטען ווערען ביז 12 א זייגער ביי טאָג (דעיליי סייווינג), פרייטאָג, יוני 6, 1930, צו אויפבויען א "ראָבל מאָונד ברייקוואָטער", אין ליטל קאַטאַראַקווי בעי, קינגסטאָן, עלעקטאָראַל דיסטריקט פון פראָנטענעק־עדינגטאָן, אָנט.

פּלענער און פאָרמס פון קאָנטראַקט קאָנען געזעהן ווערען און ספּעסיפיקאַציעס און פאָרמס פון טענדער באַקומען ווערען אין דיעזען דעפּאַרטמענט, אין די אָפיסעס פון דעם דיסטריקט אינזשעניר, עקוויטי בילדינג, טאָראָנטאָ ,אָנט., טאָראָנטאָ בילדערס עקסטשענדזש ענד קאָנסטראַקשאָן אינדוסטריס, 1104 בעי סטריט, טאָראָנטאָ אָנט., אויך אין פּאָסט אָפיס, קינגסטאָן אָנט.

טענדערס וועלען ניט באַטראַכט ווערען, סיידען זיי זענען אויסגעמאַכט אויף פאָרמס וואָס זייגען צוגעשטעלט פון דעם דעפּאַרטמענט, און לויט די קאָנדיציעס וואָס זענען דאָרט אָנגעגעבען.

יעדער טענדער מוז באַגלייט ווערען פון אַן אַקצעפּטירטען טשעק אויף א געטשאַרטערטער באַנק, צאָהלבאַר צום אָרדער פון דעם מיניסטער אָף פּאַבליק וואָרקס, לויט 10 פּראָצענט פון דער סומע פון טענדער. באָנדס פון דער דאָמיניאָן אָף קענעדע אָדער באָנדס פון דער קענעדיען נייישאַנעל ריילוויי קאָמפּאַניע וועלען אויך אָנגענומען ווערען אַלס סעקיוריטי, אָדער באָנדס און א טשעק, אויב עס איז נויטיג צו אויסמאַכען די פולע סומע.

באַמערקונג: — בלו פּרינטס קאָנען באַקומען ווערען אין דיעזען דעפּאַרטמענט דורך דעפּאָזיטען אַן אַקצעפּטירטען טשעק פאַר דער סומע פון $25.00, צאָהלבאַר צום אָרדער פון דעם מיניסטער אָף פּאַבליק וואָרקס, וואָס וועט אומגעקעהרט ווערען, אויב דער אָנבאָטער גיט אַן א רעגולערען אָנבאָט.

ביי אָרדער
N. DESJARDINS,
סעקרעטאַר.
דעפּאַרטמענט אָף פּאַבליק וואָרקס,
אָטאַווא, מאַי, 16, 1930.

לויד וועכענטליכע
פּאַסאַזשיר באַדיענונג
צווישען
קענעדע
מאָנטרעאַל האַליפאַקס
און
אייראָפּאַ
ברעמען
פרעגט אונז אָן פאַר אייער אייגענער רייזע אין דער אַלטער היים. לאָמיר אויך אַראַנזשירען צו אַריבערברענגען אייערע קרובים און פריינט פון אייראָפּאַ. מיר וועלען אייך העלפען צו באַקומען די נויטיגע דאָקומענטען. אויך רעגולערע וועכענטליכע עקספּרעס באַדיענונג פון ניו־יאָרק מיט די שנעלסטע שיפען.
געלט געשיקט איבער און אויסגעצאָהלט אין יעדע סאָרט געלט.
פאַר אינפאָרמאַציע ווענדעט זיך צום לאָקאַלען אַגענט אָדער:
NORTH GERMAN
LLOYD
1178 PHILLIPS PLACE.
MONTREAL, QUE.
REGINA, EDMONTON,
VANCOUVER, WINNIPEG,
TORONTO, HALIFAX,
CALGARY

צו פאַרקויפען

צו פאַרקויפען גראָסערי פיקסטשורס, גוטער אייזבאָקס און סקייל, 572 קאַלעדזש סטריט.
718-5-20

צו פאַרקויפען א נייעם טשעסטערפילד סעט גאַרניט גענוצט. ביליג. פרעגען 56 נעסאָו סטריט.
721-5-22

א גוט געהענדיגע לײדיס רעדי טו וועהר צו פאַרקויפען מיט אָדער אָהן סטאָק. פרעגען הערי אייזיקאָוויטש, 1447 דזשעראַרד איסט.
722-5-21

צו פאַרקויפען א קאָמבינייישאַן סטאָף גוט ווי ניי. פרעגען 441 מענינג עוועניו.
725-5-21

דעכער צו מאַכען

ספּעשעל סלייט רופס און פיקסען אַלערליי רופס, שינגעלס, פייפער און גראַוועלס. ביליגע פרייזען. מאַנהיים 121 באַלדווין סטריט. טריניטי 7218.
731-6-4

רעוו. ש. ז. גרינגאַרטען
אָנערקענט אין אַלע האָספּיטאַלער
אַלס מוהל
פון ערשטען גראַד.
אויך אַז
אינטעליגענטער
מסדר קדושין
רופט מיר אויף אייערע שמחות. איך וועל אייך דיענען צו דער בעסטער צופרידענהייט.
פאַר אָרימע אומזיסט
מיין אַדרעס:
395 מאַרקהאַם סטריט
טעלעפאָן טריניטי F 8406

קאַרפּענטער
און דזשענעראַל קאָנטראַקטאָר
י. קאַץ
נעהמט אַרבייט פאַר האַרדוואוד פלאָרס, פענסי אַרבייט, אַלע סאָרטען אַרבייטען און הויז אַלטערייישאָנס, און אַלערליי פעקטאָרי אַרבייט.
79 מיידזשאָר סט.
טעלעפאָן קינגסדייל 8442. מיר
מאַכען אַרבייט אויף אויסצאָהלונגען אויך

חזן כ. וולאַדאָווסקי

הויגיעניש ״ געשולטער סוירדזשען
מוהל
— אויך —
מאָדערנער מסדר קדושין
סורוויסעס אין ענגליש
עלטערען פון קינדער זאָלען דאָס נעהמען אין אָנבעטראַכט, ווייל דאָס איז דער בענעפיט פון זייער'ע קינדער.
קאַנטרי לייט קענען מיך אויך רופען צו זייערע שמחות. איך וועל קיינעם נים אָנטזאָגען צו קומען.
וואוינונג 62 בראַנזוויק עוועניו.
טעלעפאָן קינגסדייל 8832.
אָרימע אומזיסט.

פּאַטראָנייזט די איינציגע אידישע ווינדאָו קלינינג קאָמפּאַני

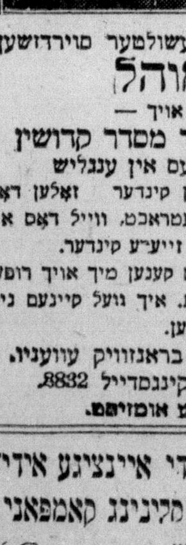
NEW YORK WINDOW CLEANING CO.

מיר אַטענדען צו אַלערהאַנד הויז פעקטאָרי אָפיס און סטאָר קלינינג בעסטע אַרבייט צו די ביליגסטע פרייזען. מיר מאַכען קאָנטראַקטען מאָנאַטליך, און יעהרליך. 422 בעי סטריט. טעלעפאָן עדלייד 3087 נאָך 7 אָוונטען טריניטי M 6520
NEW YORK
WINDOW
CLEANING CO.
422 BAY ST

פאַרלאַנגט

אַקאַונטענט — בוקקיפּער פאַרלאַנגט צו האַלטען ביכער פאַר קליינע פירמעס. טעלעפאָנירט עדלייד 2766, אָוונטען און האָלידייס טריניטי W 7048.
3305-6-7

א יונגע נורס פאַרלאַנגט א פּאָזישאַן אין א דאָקטאָרס אָדער דענטיסטס אָפיס ווי אויך פּריוואַטע נורסינג.
טעלעפאָן טריניטי 9584.

***

אַן עקספּיריענסד דעזיינער אויף קינדערשע און דזשוניאָר קאָוטס זוכט א פּאָזישאַן. טעלעפאָנירט עדלייד 6089.
666-5-20

פאַרלאַנגט אַן ערפאַהרענע קעכין פאַר דעם אַרבייטער רינג קעמפּ זיך מעלדען צו מר. פרענקלין 285 קאָלעדזש סט. טריניטי J 6719 אָדער צו מרס. לאַנגבאַרג טריניטי 4201.
685-5-20

א יונג קאַפּעל פאַרלאַנגט צו רענטען 1 אָדער צוויי פאַרנישד רומס מיט קיטשענעט הייסע וואַסער, באַטה, ביי א פיינע פאַמיליע, צענטראַל לאָקיישאַן. שרייבט זשורנאַל באָקס 998.
687-5-20

א דייטשער פּיינטער און פּייפּערהענגער און א קאַרפּענטער פאַרלאַנגען אַרבייט. פרעגען 367 יוקליד עוועניו.
719-5-21

א יונגע דייטשע פרוי פאַרלאַנגט צו טאָן אַלערליי הויז אַרבייט. קען גוט קאָכען פאַר א הויז אָדער רעסטאָראַנט. פרעגען 50 בעלוויו עוועניו.
784-5-21

א דייטשע פרוי פאַרלאַנגט צו טאָן הויז אַרבייט. פרעגען טריניטי J 58999
א דייטשע פרוי פאַרלאַנגט הויז אַרבייט. פרעגען טריניטי 3190 נאָך 5 אָוונט.
720

פאַרלאַנגט עקספּיריענסד ווייטרעס נאָר עקספּיריענסד זאָלען זיך ווענדען פרעגען לואיס רעסטאָראַן איי 460 ספּאַדיינאַ עוועניו.
2169-5-22

פאַרלאַנגט עקספּיריענסד אָפּערייטאָרס צו דרעסעס. גוטע וויידזשעס. פרעגען קעפּיטאַל דרעס 318 עדלייד סטריט וועסט.
2167

פאַרלאַנגט עקספּיריענסד ליינינג מאַכער צו קעפּס פרעגען סטאַר קעפּ 355 עדלייד וועסט.
2166

פאַרלאַנגט אַן ערשט קלאַס קלאָוק דעזיינער. איינער וועלכער איז וויליג אַריינצוגעהן אַלס פּאַרטנער. קיין געלט נויטיג. שרייבט זשורנאַל באָקס 992.
2170-5-21

פּייפּערהענגינג און פּיינטינג

אייער אַלטער באַקאַנטער פּייפּערהענגער און פּיינטער נעהמט אָן קאָנטראַקט דזשאָבס צו די ביליגסטע פרייזען. די בעסטע אַרבייט גאַראַנטירט. קיין דזשאָב צו קליין אָדער צו גרויס. עסטימייטס פריי
סעם קאַץ, 166 אָסינגטאָן עוו.
לאָידבדוק 2350.
264-5-25

וואַנצען, מאָיל, סאַקאַרוטשעס און ז. וו.
ווערען פאַרניכטעט מיט הידראָסיאַניק עסיד גאַז און אַנדערע מעטאָדען. א פאַרלעסליכע גאַראַנטיע, נאָך 6 שעה באַנוצען עס.
געבעטע פוירניטשור, ראַגס, דרייפּס און דאָס גלייכען ווערט געמאַכט פולשטענדיג באַשיצט געגען מאָיל ביי אייך אין דער היים, אָדער מיר נעמען עס אין אונזער "פיומיגיישאָן וואָלט". מיר פאַרקויפען מער אַלד רילייעבל ראָוטש פּאָודער און בעד באַג ליקוויד, ווייל עס איז בעסער.
אונזערע פּראָדוקטען זענען גאַראַנטירט
Reliable Exterminating Co.
372A COLLEGE STREET
קינגסדייל 7559.

שיקט אייערע קרובים
הילף
קומט אָדער טעלעפאָנירט
אייער אָרדער
— צו —
חפץ״ס שיפסקאַנטאָר
DOMINION TICKET OFFICE
(עדלייד 5971)
143 קווין סט. וועסט
אַמעריקאַנער דאָלאַרען געצאָלט
איבעראַל.
געלט געשיקט 2 מאָל טעגליך.
ביליגע רעיטס.
שיפסקאַרטען, בירגער־פּאַפּירען,
אינשורענס. 13 יאָר אין ביזנעס.

צו פאַררענטען

צו פאַררענטען דריי אָדער פיער רומס מיט א גאַראַדזש. אַלע קאָנוויניענס טעלעפאָן צו נוצען. פרעגען 54 אָקספאָרד סטריט, טריניטי J 0251.
704-5-20

צו פאַררענטען א סטאָר מיט א וואוינונג. פרעגען 911 דאַנדעס סטריט וועסט.
701-5-20

צו פאַררענטען א פלעט פון 3 רומס, סינק אין קיטשען, טעלעפאָן צו נוצען, גאַראַדזש אויב נויטיג. פרעגען 16 ביטרים סטריט. טריניטי J 2335.
716-5-21

צו פאַררענטען רומס מיט אָדער אָהן פאָרניטשור, אַלע קאָנוויניענס ביליג רענט פרעגען 652 יוקליד עוועניו.
675-5-23

צו פאַררענטען 3 אָדער 4 רומס מיט אַלע קאָנוויניענס, האַרדוואוד פלאָרס, 597 שאָה סטריט. נעבען האַרבאָרד מיט גאַראַדזש אויב נויטיג.
טעלעפאָנירט קענוואוד W 6517.
726-5-26

צו פאַררענטען 3, 4 אָדער 5 רומס האַרדוואוד פלאָרס. ניי דעקאָרירט, אַלע קאָנוויניענס. 669 באַטהורסט סטריט, נעבען האַרבאָרד.
706

צו פאַררענטען א פלעט פון 4 רומס אַלע קאָנוויניענס, האַרדוואוד פלאָרס. אויך צוויי רומס צו פאַררענטען. פרעגען 269 פּאַלמערסטאָן עוועניו.
686-5-21

צו פאַררענטען א האַלבע סטאָר ביליג רענט. קריסטליכען געגענד. פּאַסיג פאַר מילינערי לאַנזשערי און דרעסעס. פרעגען הילקרעסט 8940.
2168-5-21

צו פאַררענטען א פעקטאָרי פלאַץ מיט אַן אָפּיס צוויי פלאָרס. 60 ביי 30 פּאַסיג פאַר א קליינעם מאַנופעקטשורער אָדער וועהרהויז. מעסיגע רענט.. פרעגען 19 יוראָן סטריט.
2171-5-21

דזשענעראַל קאַרפּענטער
קאָנטראַקטאָרס
ה. גראַנטשטיין
מיר מאַכען די בעסטע אַרבייט, ווענדעט זיך צו אונז פאַר די ביליגסטע עסטימייטס.
האַרדוואוד פלאָרס
פראָנטס, גאַראַדזשעס,
וואָרענדעס, פראָנטש
טירען, פאַרשידענע
פעקטאָרי אַרבייט א. ז. וו.
אַרכיטעקט דרעפּטסמאַן
מאַכט פּלענער און נעהמט אַרויס פּערמיטס אין סיטי האָל. פאַר בילבילדינגס גאַראַדזשעס, וואָרענדאָס, סעלערס, א. ז. וו. פאַר בילדערס און קאַרפּענטערס אַ ספּעציעלער פרייז. בעסטע אַרבייט צו מעסיגע פרייזען.
טעלעפאָנירט טריניטי W 2095
107 אָקספאָרד סטריט.

האָט איהר אויגען טראָבעל?
האָט איהר קאָפּ שמערצען?
דאַן זעהט זיך מיט דעם אידישען
אָפּטאָמעטריסט
און אָפּטישען
דר. הענרי האַריס
279 קאָלעדזש סט.
(לעבען ספּעדיינע)
אָפען ביז 9 איהר אין אָוונט.
Dr. Henry Harris
EYESIGHT SPECIALIST
Phone Trinity 6604
279 College St., near Spadina
Open until 9 p.m.

פוירנייס
איצט איז די צייט צו אינסטאַלירען אייער פוירנים אָדער אַריינשטעלען אַן אַנדערען פאַר א פרייז וואָס וועט אייך סורפּרייזען. מיר האַנדלען מיט "עדזשעק" פוירנייס, וועלכער איז גאַראַנטירט פאַר 15 יאָהר. מיר האָבען אויך די איידזשענסי פאַר פּיעז פאַרנייס".
רופט אָף קינגסדייל 8284, און איבערצייגט זיך אַז אונזערע פרייזען זענען ביליגער ווי ערגען אַנדערש.

וואל... סטריט

(א העכסט שפאנענדער ראמאן פון דעם אידיש־אמעריקאנעם לעבען היינט צו טאג, געבויט אויף די לעצטע פאסירונגען אין וואל סטריט.

— פון —

מארק סארדעל

(פארזעצונג)

— איך בין היינט ווי אלע מאל — האט זי געזאגט נערוועז און האט אוועקגעווארפען דעם סיגארעט. זי האט געפיהלט ווי עפעס ווערגט זי אין האלז. זי האט זיך געפיהלט אין א קלעם און האט ניט געוואוסט ווי אזוי צו באפרייען זיך.

— לאמיר בעסער געהן פון דאנען!

— האט זי אויסגערופען און האט זיך אויפגעהויבען פון פלאץ.

— איהר ווילט אויסמיידען צו רעדען מיט מיר! — האט בערגמאן געזאגט.

— איך בין מיעד, איך וויל געהן אהיים.

בערגמאן האט זי אנגעכאפט ביי דער האנט און האט זי, אזוי ווי געגען איהר ווילען, צוריק אוועקגעזעצט.

— בעקי!

— וועל?

— ווען האט איהר געזעהן לארא'ן צום לעצטען מאל?

— איך האב אייך שוין געזאגט.

— ניין, איהר האט מיר ניט געזאגט.

— יענעם אווענט איידער איך בין אוועקגעפאהרען.

— פארוואס האט איהר זי ניט געזעהן אין דער פריה?

— זי איז נאך געשלאפען.

— האט איהר זיך גאר ניט געזעגענט מיט איהר?

— זי האט אומרוהיג געקוקט אויף איהם.

— וואס איז היינט געשעהן מיט אייך, מר. בערגמאן?

— איך ווייס ניט, איך ווייס גארניט! — האט ער געזאגט — איך ווייס נאר, אז איהר ווייסט, אז איהר באהאלט עפעס פון מיר.

בעקי האט געשוויגען. מאדנע געדאנקען האבען זיך געמישט אין איהר קאפ. מאדנע געפיהלען האבען זיך געראנגלט אין איהר הארצען. זי האט אין דעם מאמענט געהאט די ריינסטע און עהרליכסטע געדאנקען. זי האט ניט געוואלט וועה טאן איהר פריינדין.

אבער וואס מעהר זי איז דא געזעסען מיט איהר פריינדין'ס מאן, וואס מעהר זי האט באמערקט זיין אומרוהיגקייט און זיין נערוועזקייט, אלץ מעהר אומרוהיג איז זי אליין געווארען. אפשר, האט זי געטראכט, איז גלייכער אז זי זאל יא דערצעהלען בערגמאנ'ען וואס עס האט פאסירט... אפשר וועט זי דערמיט לייכטער מאכען דעם וועג פאר איהר פריינדין. פאר לארא'ן... עס איז דאך אייגענטליך, איהר חוב איהר ארויסצוהעלפען... האט זי דאך צוליעב איהר, צוליעב בעקי'ן, אזא שווערען פרייז באצאהלט... אזא גרויסען קרבן געבראכט.

— מיין ליבער פריינט — האט זי שטילערהייט געזאגט צו איהם.

— רעדט, בעקי, און נעהמט אראפ דעם שטיין פון מיין הארצען.

— איך האף, מר. בערגמאן — האט זי געזאגט — אז איהר זענט א מענש מיט א ברייט הארץ און מיט א ברייטען בליק אויפ'ן לעבען.

— איך ווייס, בעקי, אז איהר האט א הויכע מיינונג וועגען מיר.

— איצט וועט איהר דארפען באווייזען, אז איך האב קיין טעות ניט געמאכט — האט זי געזאגט.

— איהר מאכט מיך אומרוהיג, בעקי.

— ניט מעהר ווי איהר זענט אצינד.

— אבער צו וואס מאכט איהר מיר אזא פאררעדע?

— איך ווייס אליין ניט. איך פיהל אבער, אז דאס וואס עס איז געשעהן, געהט אן ניט נאר איהר און ניט נאר אייך, נאר אויך מיך.

— נו, געוויס, זענט איהר דאך אונזערע א נאהענטע פריינדין.

— ניט בלויז דאס.

— וואס נאך?

— לארא איז א מלאך.

— איך ווייס.

— לארא איז ריין ווי א גאט.

— איך פארשטעה אייך ניט, בעקי.

— לארא האט געבראכט א גרויסען קרבן.

— א קרבן?

— יא.

— איך פארשטעה אייך ניט, בעקי.

— ס'איז געווען פשוט, און דאך אזוי שרעקליך, אזוי ווילד, אזוי מורא'דיג.

— וואס? וואס?

— לארא האט מקריב געווען איהר עהרע פאר מיין אומשולד...

— וואס? וואס?

זיינע אויגען זענען געווארען גרויס און ווילד. זיין פנים האט זיך אזוי ווי אנגעגאסען מיט בלוט. זיינע הענט האבען געציטערט און מיט'ן גאנצען כח האבען זיי געדריקט בעקי'ס ווייכע, ווייסע הענט.

— וואס, וואס האט איהר געזאגט, בעקי? — האט ער אויסגערופען אויסער זיך.

— מעהר האב איך גאר ניט וואס צו זאגען — האט זי געענטפערט שטילערהייט און האט ארונטערגעלאזט דעם קאפ מיט א קרעכץ.

— א קרבן? איהר עהרע מקריב געווען? ווי זאל איך דאס פארשטעהן, בעקי? פארוואס זיינט איהר שטיל געבליבען? פארוואס דערצעהלט איהר מיר ניט ווייטער?

— מעהר איז ניטא וואס צו דערצעהלען — האט זי שטיל געענטפערט.

— אבער איך פארשטעה דאך ניט וואס עס איז געשעהן! — האט בערגמאן זיך געצאפעלט — ווען קרבן? וואס קרבן? ווען איז דאס געשעהן? וואו איז דאס געשעהן? ווי אזוי האט דאס פאסירט?

בעקי האט איהם אנגענומען ביי ביידע הענט און האט איהם אריינגעקוקט אין די אויגען. איהרע אייגענע אויגען זענען געווען אנגעפילט מיט טרערען.

— איהר וויינט, בעקי! — האט ער אויסגעשריען.

— איין גאט ווייסט דעם אמת — האט זי געזאגט מיט א ציטער אין איהר שטימע — אז איך האב עס אייך ניט געוואלט דערצעהלען.

(ווערט פארגעזעצט)

א לאנגער שלאף מאכט ווידער פיהלען גוט די בייבי

"אונזער בייבי פלעגט אונז אויפוועקען עטליכע מאל דורך דער נאכט, ביז מיר האבען אנגעפאנגען איהם צו געבען אביסעל קעסטאריע נאכ'ן זויגען", דערצעהלט אן אייאווע'ר מוטער. "דאס קינד האט גוט געשלאפען פון דער ערשטער נאכט אן און עס האט איהם געמאכט אויסזעהן און פיהלען א סך בעסער". קינדער ־ ספעציאליסטען אינדארסירען פלעטשער'ס קעסטאריע און מיליאנען מוטערס ווייסען ווי די ריין־ווערדזשעטעבעל אומשעדליכע מעדיצין העלפט בייביס און קינדער. געגען "קאליק", פארשטאפונג, קאלדס, דייעריע א. א. וו. — די פלעטשער אונטערשריפט איז שטענדיג פאראן אויפ'ן רעפער פון אמת'ער קעסטאריע. מיידט אויס נאכגעמאכטע.

דרוק - ארבייט
„אידישער זשורנאל"
פרינטינג דעפארטמענט

זייט געטרייסט

מיר די אפיסערס און מעמבערס פון שאה סטריט שוהל דריקען אויס אונזער באדויערען און סימפאטיע צו אונזער ווירדיגען פרנס

מרדכי יעקב באהנען און זיהן

צום שווערען פארלויסט פון פרוי און מוטער

מרס. עלקע נעכע באהנען ע"ה

אין דער ווייטערער ערציהונג פון אייערע ליעבע זיהן און געזעלשאפטליכער ארבייט זאלט איהר געפינען אייער טרייסט והמקום ינחם אתכם.

זייט געטרייסט

די אפיסערס און מעמבערס פון שאה סטריט שוהל לידיס אוקזילערי דריקען אויס זייער טיעפען באדויערען און מיטגעפיהל

צו מר. באהנען און קינדער

צום פארלוסט פון זיין טרייער לעבענס בעגלייטערין און איבערגעגעבענער אידישער מוטער צו איהרע קינדער

מרס. עלקע נעכע באהנען ע"ה

זייט געטרייסט פאטער און קינדער.

שאה סטריט שוהל לידיס אוקזילערי. מרס. ב. גודמאן טשעהר־ליידי.

קענט איר קאנאדע ???
ווייסט איר די געשיכטע פון די קאנאדער־אידען?
באקענט זיך מיט אייער היים, און מיט דער געשיכטע פון די אידען אין אייער יעצטיגער היים, לייענענדיג פאלגענדע צוויי ביכער פון א. ריינוויין.
1. קאנאדע און איר געשיכטע
(פרייז 75 סענט)
2. דער איד אין קאנאדע
2 בענדער געבונדען צוזאמען (פרייז $2.00)
צו באקומען אין אפיס פון „זשורנאל"

אונזער טיעפסטען מיטגעפיהל צו אונזער פריינט

מר. מאקס באהנען

און קינדער, און צו דער

פאמיליע בריל

צום גרויסען פארלוסט פון זייער פרוי, מוטער, טאכטער און שוועסטער

עלקע נעכע באהנען, ע"ה

אין טוגענט און מעשים טובים. זאלט איהר געפינען אייער טרייסט.

דוד קערצער און פאמיליע

בילינגער ווי איבעראל
ניט פארגעסט
241 קווין סט. וו.
דעם גרויסען דזשועלערי סטאר פון
ג. קלינג
דיימאנדס און וואטשעס
די בעסטע אין דער וועלט. קומט און איבערציינגט זיך.
א סעט פון 26 שארפע מעסערס, גאפעל און לעפעל פאר בלויז
$7.95
נאר אין
G. KLING
241 QUEEN STREET W.
ELGIN 8021
קומט א גאנצע וואך, שבת בייטאג איז געשלאסען.

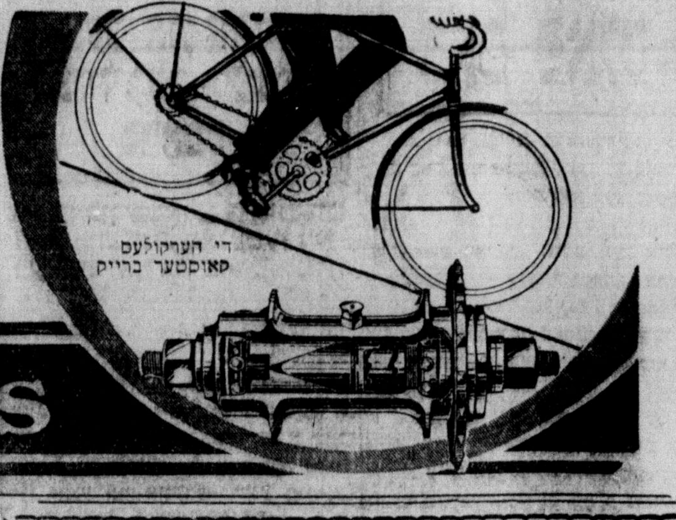

דער הערקולעס קאוסטער ברייק
„דער קליינער הכרה'מאן מיט דער ריזיגער קראפט"
אן אויסשליסליכער פיטשור אויף
C·C·M·Bicycles

נייעס ביי אונז אין שטאדט

היט זיך פאר פאלשע געלט

פאלשע אמעריקאנער איינציגע דאלאר בילס ווערען איצט פארשפרייט אין טאראנטא. א צאל פון די דאזיגע פאלשע בילס זענען ארייגעשטופט געווארען צו סטארקיפערס, וועלכע האבען זיך נאכדעם ארומגעקוקט אז די בילס זענען פאלשע, און זיי האבען עס איבערגעגעבען צו דער פאליציי.

די פאליציי איז איצט שטארק פאראינטערעסירט צו באגעגענען זיך מיט די פאלשמינצער.

אידיש אינגעל פארוואונדעט אין עקסידענט

דזש. פידלער, א 15 יאריג אידיש אינגעל, פון 487 ראקסטאן ראוד, און א צווייטער, דזשארדזש לאוסאן, 13 יאר אלט, פון 324 ראקסטאן ראוד, זענען ביידע פארוואונדעט געווארען, בעת א קאר וואס איז געטריבען געווארען פון דזש. עללים, פון 695 אסינגטאן עוועניו, איז אויף זיי ארויפגעפארען, און זיי צוגעדריקט צום וואנט.

פאסירט האט דער עקסידענט, בעת עללים האט געוואלט אריינפארען מיט זיין קאר אין גאראדזש און אנשטאט צו פארען צוריקוועגס, איז ער גאר געפארען פאראויס, און האט געטראפען די קינדער.

אידישע פרוי ווייזט ארויס א סך מוט צו כאפען א גנב

א יונגע אידישע פרוי, מיט'ן נאמען פרידא גאלדפיין, פון 261 פאלמערסטאן עוועניו, איז היינט דער העלד פון טאג. דאס האט זי דערגרייכט, א דאנק איר פעהיגקייט וואס זי האט ארויסגעוויזען צו כאפען א יונגען גנב. דער דאזיגער יונגער גנב וועלכער רוהט זיך איצט אויס זיינע ביינער הינטער די גראטעס, איז לואיס מעיל, 18 יאר אלט, פון 337 ראיס עוועניו.

מעיל האט אפגעזוכט פאר זיך דעם לעין פון פאלמערסטאן בולווארד, וואו ער האט געלויערט אויף זיינע קרבנות. ער איז דארט געשטאנען באהאלטען, און אזוי שנעל ווי ער האט געזעהן א פרוי אנקומענדיג אליין מיט א פאקעט־בוק אין האנט, איז ער אונטערגעלאפען הינטערארום און האט מיט קראפט ארויסגעריסען דעם "פוירס".

דער ערשטער קרבן זיינער איז געווען א פרוי מיט'ן נאמען מרס. ה. באודעו, פון 207 מארקהאם סטריט, ביי וועמען ער האט צוגענומען דעם "פוירס", אין וועלכען עס איז געלעגען $6.00 מיט א נעגעל רייניגער. דער צווייטער קרבן איז געווען פרידא גאלדפיין, אין וועמעס פאקעט־בוק עס האט זיך געפונען 23 דאלאר. די פרוי האט אבער ארויסגעוויזען א סך מוט, און האט אנגעכאפט דעם גנב ביים סוועטער, ארויסרייסענדיג צוויי קנעפלאך.

דער חברה'מאן איז אנטלאפען אנטקעגען איהם איז אנגעקומען מר. דזשארדזש גולדרי, פון לענסדאון עוו. וועלכער האט איהם פארהאלטען. דער גנב האט זיך אבער ארויסגעדרעהט פון זיינע הענט. דערציילענדיג אן אויסגעטראכטע מעשה, אז אימיצער וויל איהם שלאגען און דערפאר אנטלויפט ער. ווען גולדרי האט אבער באלד דערזעהן די פרוי, וועלכע האט איהם דערצעהלט פון דער גאנצער פאסירונג, האט ער זיך ווידער אנגעהויבען נאכיאגען נאך איהם, ביז ער האט איהם געכאפט.

ער האט אויף זיך א שווערע קלאגע

די פאליציי האט ארעסטירט א געוויסען קארמאן שאוואטי, פון דאנדעס סטריט וועסט, אויף אן ערנסטער קלאגע פון באפאלען א פרוי אויף ראדזשערס ראוד און איר שענדען.

ער איז פארהאלטען געווארען אהן בעיל.

ווערט דערוועהלט צו א הויכען אמט

דר. אלעקסאנדער פרימראז, דער "דיען" פון דעם מעדיצינישען פאקולטעט אין דעם טאראנטא'ר אוניווערזיטעט, איז דערוועהלט געווארען אלס פרעזידענט פון דער אמעריקען סורדזשיקאל אסאסיאיישאן.

דאס איז דאס ערשטע מאל וואס א קאנאדער געלערנטער קריגט אזא הויכען אמט.

וועטער־נביא זעהט ניט פאראויס קיין בעסערונג אין וועטער

דער וועטער־נביא האט מודה געווען, אז ער האט פריער ניט פאראויסגעזעהן, אזא שלעכטען וועטער ווי טאראנטא האט נעכטען געהאט. ער האט געוואוסט, אז עס וועט זיין אביסעל רעגנעדיג, אדער כמארנע, אבער ער האט ניט געגלויבט, אז עס וועט אזוי גיסען דעם גאנצען טאג, ווי עס איז געווען.

וואס אנבאלאנגט וועגען היינט, האט ער אויך ניט קיין סך גוטע נייעס צו פאראויסזאגען.

פייערלייט גיבען אפ כבוד זייער נייעם טשיעף

די פייערלייט פון ערלייך סטריט פייער סטיישאן, מיט וועלכע דער נייבאשטימטער פייער־טשיעף, דזשארדזש סינקלעיר, איז פריהער געווען פארבונדען, איידער ער איז באשטימט געווארען צו זיין נייעם הויכען אמט, האבען אראנזשירט פאר איהם א געזעגענונגס אווענט, און האבען איהם פרעזענטירט מיט א פען־און־פענסיל־סעט.

ער האט אויסגעדריקט באדויערען וואס ער דארף זיך שיידען מיט זיינע אלטע קאמעראדען.

ביי די מעטאל פאלישערס געהט אן א סטרייק

25 מיטגלידער פון דער מעטאל פאלישערס יוניאן, זענען נאך אלץ אין סטרייק, מיט דער סופעריער אלומינום קאמפאניע, וועמענ'ס פלענט געפינט זיך אויף מעקגיל סטריט. די אורזאך פון דעם סטרייק, איז ווייל די פירמע האט שטארק געשניטען די וויידזשעס פון די ארבייטער.

דער טריידס און לייבאר קאנסיל האט אויפגעפאדערט אלע לאקאלע יוניאנס צו העלפען די סטרייקערס.

עדות קומט ניט, ווערט ער באשטראפט

אין א „קייס" פאר ריכטער קעלי אין דער נאן־דזשורי אסייז קאורט, האט אן עדות, וועלכער האט געדארפט אויסגעהערט ווערען אין פארבינדונג מיט דעם ענין, פארלאזט דעם קאורט פאר דער צייט, און ריכטער קעלי האט איהם דערפאר באשטראפט מיט א סומע געלט, און דערביי האט ער איהם אויך גוט אויסגע'מוסר'ט.

דער עדות איז וועלעם דערבי, פון דער דזש. ס. ענים, לימיטעד. דער ריכטער האט דערקלעהרט, אז די עדות נעמען זיך לעצטענס צופיעל רעכט און צופיעל פרייהייט צו טאן וואס זיי ווילען.

קרן היסוד קאמפיין

(פארזעצונג פון פירדוש 5)

אנטווארטליכע ענגלישע שטאטסמענער ווי אויך די פריים־מיניסטארען פון אלע ענגלישע פאליטישע פארטייען האבען ניט איינמאל עפענטליך דערקלעהרט אז ענגלאנד וועט רעספעקטירען די באלפור דעקלאראציע. און מיר זעהען טאקע איצט, מיט וואס די אראבישע קאמפיע פאהרט אוועקאוועק פון לאנדאן.

זאל חלילה דער קרן היסוד בודזשעט ניט דערגרייכט ווערען וועלען דער מופתי מיט זיין געזינדעל ווערען דרייסטער. זיי וועלען דאס אויסטייטשען אז דאס אידישע פאלק האט זיך דערשראקען פאר זייערע מעשים, און האבען זייער ציעל דערגרייכט.

דער ענטפער פון דעם אידישען פאלק דארף זיין א פעסטע ענטשלאסענהייט אנצוגעהן מיט דער ארבייט אין ארץ ישראל און דאס קען נאר באוויזען ווערען דורך פינאנציעלע קרבנות. געבען דאס יאהר מיט א ברייטער האנד. נאך אלעמען וועט דאס אידישע פאלק אליין לעזען די פראבלעמע פון א נאציאנאלער אידישער היים אין ארץ ישראל.

אלבאניע פרעהט זיך מיט איטאליעס פאראייניגונג

טיראנא, אלבאניע, מאי 18.

אין אן אינטערוויו מיט צייטונגסלייט, וועלכער האט פארנומען איבער 2 שטונדען, האט ראוף פיסטא, דער אויסערן מיניסטער פון אלבאניע דערקלעהרט אז, די פארבינדונג פון אלבאניע מיט איטאליע האט ניט נאר געבראכט פרידען אויף די באלקאנען, נאר האט פארזיכערט דעם וועלט פרידען.

יעצט, האט דער מיניסטער ווייטער געזאגט, הערשט ארדנונג אין אלבאניע, וועהרענד פאר דער פאראייניגונג זענען פינף רעוואלוציעס פארגעקומען אין לאנד אין א קורצער צייט, און די רעגירונג האט געמוזט אויסגעבען א מיליאן דאלאר א יאר אויף קאנטער־רעוואלוציאנערע ארבייט.

שול פאר קונצענמאכער געעפענט אין מאסקווע

מאסקווע, מאי 18.

מאסקווע איז די איינציגע שטאדט אין דער וועלט, וואס האט געעפענט א שול פאר קלאונס. א חוץ קלאונס ווערען דארטען געלערענט און צוגעגרייט: אקראבאטען, זשאנגליארען און אנדערע קונצען־מאכער פאר צירקען.

די שול האט געעפענט די ערשטע פרוי פון אנאטאל לונאטשארסקי, דער געוועזענער קאמיסאר פון ערציהונג. שילער פון ביידע געשלעכטען ווערען דארטען אנגענומען אין עלטער פון 14 ביז 20 יאר; אבער נאר אזעלכע, וואס ווייזען ארויס די פאסיגע פעהיגקייטען.

צאהלען דארטען דארף מען ניט: די רעגירונג צאהלט פאר זיי, ווייל די רעגירונג רעכענט, אז אמוזירען דעם פאלק דארף מען אויך קענען.

באקליידט זיך לכבוד שבועות
די א. מילער קאסטאמער שניידער פירמע, באט אייך אן האנט־גענייטע זומער־קאוטס פאר זעהר בילינגע פרייזען. א דאנק דעם פאקט וואס דער פירמע איז געלונגען צו קויפען אין גליכען געלט די סאמע לעצטע סחורות פון סעזאן.
די סחורות זענען פון די בעסטע ענגלישע וואולענס, און דאס נייען איז גאראנטירט אונטער דער אויפזיכט פון מר. מילער אליין.
איר זענט איינגעלאדען צו זעהן אונזערע וואונדערבארע סחורות, און איר וועט קריגען א רעדוקציע פון 25 ביז 35 פראצענט.
דיזער ספעציעלער אפער איז בלויז פאר שבועות.
א. מילער
היי קלאס מענער קאסטאם שניידער
411 ספעדיינא עוו. טעל. טריניטי 9081.
דער נאמען "מילער" איז א גאראנטי.

אונזער נייער אדרעס
148 דאנדעס סטריט וועסט
קארנער עליזאבעט און דאנדעס
אנשל ווייס
אפיציעלער אגענט פאר אלע שיף־ליניעס.
געלט געשיקט איבעראל אין אמעריקאנער דאלארס
שנעל בילוג און זיכער
טעלעפאן עדלייד 6973 — 2538.

ארגאניזאציעס אויפמערקזאם!

יעדער שול, סאסייטי, פאראיין און לידיס אוקזילערי איז איינגעלאדען צו שיקען דעלעגאטען אין

קינג עדווארד האטעל
מאנטאג דעם 26־טען מאי, 1930

7 א זייגער אווענט

וואו עס וועט ערעפענט ווערען דער

$65,000 קאמפיין פאר'ן קרן היסוד

אלע יאהר האבען מיר אייער שטיצע. דיזען יאהר ערווארטען מיר אויך אייער הילף. ברענגט עס פאר ביי אייער פארזאמלונג און קומט אליין.

הענרי ס. ראזענבערג,
טשערמאן ארגאניזאציאנס קאמיטעט.

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
PUBLISHED BY
THE HEBREW JOURNAL
JOURNAL PRESS, LIMITED
542 Dundas St. West. Telephone Trinity 6830-6831
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr.
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents

דר. טעאדאר הערצל און דער פויפסט פיוס דער צענטער

דאס מענשליכע לעבען ווערט אפט צוגעגליכען צו א בוך. אבער עס איז א בוך וואס ווערט קיינמאל ניט פארענדיגט. וואס שטעלט זיך קיינמאל ניט אפ ביי דער צאל זייטען. אימער־צו דערוויסט מען זיך אלץ נייערע פאקטען. נייע איינצעלהייטען. וועלכע ווארפען א נייע ליכט אויף זאכען.

וויפיעל האט מען שוין ניט צושריבען וועגען דעם פארשטארבענעם ציוניסטישען פיהרער דר. טעאדאר הערצל. א סך אומבאוואוסטעס האט מען זיך אויך דערוואוסט פון זיינע טאגביכער. וועלכע זענען מיט א פאר יאר צוריק פארעפענטליכט געווארען. מען האט זיך אויך דערוואוסט וועגען אים פון די זכרונות וואס זיינע נאענטע האבען דערציילט. אבער ווי עס ווייזט אויס איז דער גאנצער קוואל נאך ניט אין גאנצען אויסגעשעפט. און „די צייט" ברענגט נייע צוגאבען צום בילד.

טעלעגראפיש איז שוין אין דער אידישער פרעסע איבערגעגעבען געווארען אין קירצען וועגען א געוויסע פאסירונג צווישען הערצל'ן און דעם פויפסט, פיוס דער צענטער. אבער אט איז אנגעקומען די איראפייאישע פרעסע, און פון איר דערוויסט מען זיך נאכמער איינצעלהייטען.

אין ווין איז פאראן אן אויסגאבע מיט'ן נאמען „נויעס וויענער זשורנאל". און דארטען איז עס פארעפענטליכט געווארען דער ארטיקעל פון דר. הערצל'ס נאענטען פריינט, היינריך יארקשטיינער, וועלכער האט אין די יארען 1903—1904 געלעבט אין רוים. ווען אינ'ם וואטיקאן איז ארויף אויפ'ן פויפסטליכען טראן פיוס דער צענטער.

דערציילט יארק־שטיינער: —

„דער נייער פויפסט האט באלד איינגעפירט ביי זיך נייע מנהגים. ער איז ניט געבליבען איינגעשלאסען ביי זיך אין וואטיקאן. נאר ער איז געקומען אין בארירונג מיט'ן פאלק און ער האט זיך געמאכט באליעבט. פיעל מיטגעהאלפען דערצו האט זיין אפשטאמונג. ער איז געווען א זון פון א פשוט'ען פויער. זיין ברודער איז געווען א פאסט־טרעגער אין א דארף ניט ווייט פון ווענעדיג. און דעם פשוט'ען פאלק האט אימפאנירט, וואס זייערס א מענש איז אזוי עולה לגדולה געווארען און ער איז דער הויפט פון 250 מיליאן קאטויליקען אין דער גאנצער וועלט.

„הערצל האט זיך גענוי אינפארמירט וועגען דעם נייעם פויפסט, וועגען זיין לעבענס־שטייגער און אנשויאונגען. הערצל האט זיך געקליבען אין א דיפלאמאטישער שליחות צום פויפסט קיין רוים און ער האט געוואלט באקומען וואס מעהר אינפארמאציעס. דער נייער פויפסט האט גע'שמ'ט פאר א זעהר ליעבעסווירדיגען און ליבעראלען מענש. ער איז אויך געווען טאלעראנט. איינמאל איז צו אים געקומען א בלינדע קריסטין און געבעטען א טרייסט צו איר אומגליק. דער פויפסט האט געענטפערט: „נאר די אמונה קאן אייך טרייסטען". די בלינדע קריסטין האט דאן געזאגט: „איך בין אבער א פראטעסטאנטין". דארויף האט דער פויפסט באמערקט: „אין אייער אומגליק קענט איהר געפינען א טרייסט אין יעדער אמונה". די דאזיגע ווערטער פונ'ם הויפט פון דער קאטוילישער רעליגיע האבען זיך באלד פארשפרייט אין גאנץ רוים, און געמאכט א גרויסען איינדרוק".

און ער דערציילט ווייטער: —

„דער פויפסט האט אויך געהאט פיעל אידישע פריינט. אין זיין הויף איז געווען א יוצא ונכנס א געוויסער איד יאקור. מיט וועלכען דער פויפסט האט זיך אונטערגעהאלטען מיט פריינדליכע באציאונגען. און טעאדאר הערצל איז דאריבער געפארען קיין רוים, פול מיט האפנונג. ער איז געווען איבערצייגט, אז דער נייער ליבעראלער פויפסט וועט דאך געפינען פארשטענדניש פאר דער אידעע, אז די געפלאגטע אידען זאלען זיך אומקערען אין הייליגען לאנד".

„טעאדאר הערצל" — שרייבט יארק־שטיינער — „איז צוערשט אויפגענומען געווארען דורכ'ן איטאליענישען קעניג. דער קעניג האט געשמועסט מיט הערצל'ען מיט דער גרעסטער פריינדליכקייט. עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער קעניג איז געווען גוט אינפארמירט וועגען פארשיעדענע אידישע ענינים. אבער דער קעניג האט געהאלטען, אז די אידישע בירגער פון איטאליען וועלען ניט האבען קיין שום אינטערעס פאר'ן ציוניזם, ווייל זיי זענען פולשטענדיג גלייכבארעכטיגט. און אין יעדער רעגירונג געפינט זיך וועניגסטענס איין אידישער מיניסטער. אבער פיעל טרויעריגער איז צגעגאנגען די אודיענץ ביים פויפסט. דער פויפסט האט אפען געזאגט: „מיר קאנען די אידען ניט שטערען צו פארען קיין ארץ ישראל. אבער העלפען וועלען מיר אודאי ניט. די ערד פון ארץ ישראל איז געהייליגט געווארען דורך ישו הנוצרי, וועלכען די אידען האבען ניט געוואלט אנערקענען אלס משיח". ווייטער האט ער דערקלערט, אז ער קומט אפט אין בארירונג מיט אידען, ווייל אויסער רעליגיע זענען נאך דא אינטערעסען פון וואוילטעטיגקייט און העפליכקייט. אבער ער וועט דאך ניט העלפען די אידען צו פארען קיין ארץ ישראל. אויף דעם האט הערצל באמערקט, אז לויט דער קריסטליכער טראדיציע, וועלען דאך די אידען אמאל צוריקקומען קיין ארץ ישראל. דארויף האט דער פויפסט געענטפערט: „אויב זיי וועלען קומען קיין ירושלים, וועלען דארט שוין זיין אנגעגרייט גלחים, וואס וועלען דארט אלע אידען אויס'שמד'ען".

מיר האבען ארויסגענומען דעם קווינט־עסענץ פון דער דאזיגער שילדערונג. וועלכע איז א גאנץ לאנגע, אבער עס ווארפט גענוג ליכט אי אויפ'ן בילד „הערצל" און אי אויף דעם. ווי אזוי דער וואטיקאן באציט זיך צו ארץ ישראל.

האט זיך דען זינט דאמאלסט עטוואס געביטען.

א טענה מיט אן ענטפער

שרייבט אונז א לעזערין:

איך בעט אייך, איר זאלט מיר דערלויבען א שטיקעל פלאץ אין אייער געערטער צייטונג פאר דעם פאלגענדען בריעף. איך בין א לעזערין פון אייער צייטונג. נאך ווען די צייטונג איז געווען אין עליזאבעט סטריט, און דאהערבער בין איך, גלויב איך בארעכטיגט צו א שטיקעל פלאץ אין אייער צייטונג.

איצט קומט איך צום פונקט. ווייל איך וויים, אז אייער צייטונג איז אומפארטייאיש. און אז איר זוכט בלויז גערעכטיגקייט. זאל יעדער איינער ארויסזאגען זיין מיינונג צי מיר זענען גערעכט אדער ניט. איך האב געלייענט אין אייער צייטונג פון זונטאג דעם 18־טען מאי. אז דער האספיטאל איז געגרינדעט געווארען אין יאר 1923. און ווי איך וויים, איז ביז 1923 האט די עזרת־נשים געגעבען 29 טויזענט דאלאר. עקסטרא פיקסען דאס האספיטאל און $850 פאר „סטעריליאטאר" און געגעבען צום פרעזידענט $1,000 קעש, און מר. ע. פ. סינגער קאן באשטעטיגען אז עס איז אמת. דער האספיטאל איז געגרינדעט געווארען פון די עזרת־נשים אין יאר 1920, אנשטאט אין 1923, ווי עס איז געווען אנגעגעבען. מיט דער הילף פון דער עקזעקוטיוו פון עזרת־נשים און מרס. גרינבערג אלס טשערליידי.

אלזא וועלען מיר, הער רעדאקטאר, איר זאלט אורטיילען ווער פון אונז איז גערעכט.

מיט דרך ארץ.

מרס. גרינבערג, טשערליידי פון עזרת־נשים.

עס איז א גערעכטע טענה. און אלס די ערשטע גרינדערינס פון דעם אידישען שפיטאל, דארפען זיכער פאררעכענט ווערען די פרויען פון דעם „עזרת נשים" פאראיין.

פאטער און זוהן ארגאניזירען „ביגאמי טראסט"

פארען פון שטאדט צו שטאדט, האבען חתונה, באנעמען זייערע ווייבלאך און פארשווינדען.

זענען מיר שוין, געלויבט דער אויבערשטער, צוגעוואוינט צו פארשיעדענערליי שווינדלער און שווינדלערייען. שוין קיין נייעס ניט, צום ביישפיעל, אז עס זאל זיך פלוצלינג באווייזען א שארלאטאן, אן אויסוואורף, וואס זאל אפנארען יונגע און אונערפאהרענע מיידלאך אדער רייכע, לייכטזיניגע אלמנות; זיי צוזאגען גאלדענע בערג, מיט זיי אפילו חתונה האבען, און דאן, נאך דער גליקליכער חתונה, הייסט עס, פארנעהמען ביי זיי ביז דעם לעצטען און זיך אפטראגען, ניטא.

צו אזעלכע זאכען, ווי געזאגט, זענען מיר שוין מעהר אדער ווייניגער געוואוינט. מיר זענען געוואוינט, אז שווינדלערייען זאלען שוין מעהר ניט געמאכט און דורכגעפיהרט ווערען פון איינצעלנע מענשען, נאר אז גאנצע ארגאניזאציעס, גאנצע „גענגס", הייסט עס, זאלען זיך מאכען פאר אן אויפגאבע צו באשווינדלען און בארויבען גאנץ אונשולדיגע מענשען. און ווען מיר לייענען וועגען אזעלכע זאכען, ווערען מיר שוין מעהר ניט איבערראשט, מיר האבען זיך שוין צוגעוואוינט צו דעם.

אבער אז א פאטער און צוויי זיהן זאלען זיך ארויסלאזען איבער'ן לאנד, זאלען זיך ארגאניזירען אין א ביגאמי טראסט, אזוי צו זאגען, און דורכפיהרען חתונות אין יעדער שטאדט כמעט וואו זיי האבען זיך אפגעשטעלט, און מיט איין צוועק, כדי נאכדעם צו באפרייען זייערע קרבנות פון די שווער פארהארעוועטע פאר סענט וואס זיי האבען פארמאגט, דאס זעהט איהר איז שוין א נייעס.

און אט וועגען אזא סארט געשעהעניש לייענען מיר, ווערט איבערגעגעבען, ווי אזוי א פאטער, וויליאם ה. קעיטס, מיט זיינע צוויי זיהן, ריטשארד און האוארד, האט אליין חתונה געהאט 8 מאל, און זיין זוהן ריטשארד — פיער מאל.

וואלט מען דאך געקאנט מיינען אז אט דער וויליאם ה. קעיטס איז א יונגערמאנטשיק, וועמען עס ליגט קיין אנדער זאך אין זינען ניט ווי אפצונארען יונגע ווייבלאך און אויסנארען פון זיי זייער ביסעל פארמעגען. דער מענש איז שוין ארום 69 יאהר אלט. און דאך האט ער זיך פארנומען מיט אזעלכע געשעפטען. און דער זוהן זיינער, ריטשארד, וועמען ער האט געצוואונגען צו פארנעהמען זיך מיט דיזעלבע געשעפטען, איז ביי זיין ערשטער חתונה אינגאנצען אלט געווען ניט מעהר ווי 15 יאהר.

ווי עס זעהט אויס איז דיזער „ביגאמיע טראסט" געווען א גאנץ ארגאנירזירטע ביזנעס. כאטש דער צווייטער זוהן זיינער, האוארד, האט ניט אנטייל גענומען אין זיין פאטער'ס געשעפטען און האט זיך באטייליגט אין די האלסייל חתונות, איז די ביזנעס געפיהרט געווארען אין די ענגע פאמיליע ראהמען. מען האט זיך איינגעטיילט מיט די כבודים. דער פאטער האט אויף זיך גענומען צו באארבייטען אלמנות — דאס איז געווען זיין ספעציאליטעט, אזוי צו זאגען. פאר דעם זוהן האט ער איבערגעלאזען די מיידלאך.

און אזוי זענען זייע געפאהרען פון שטאדט צו שטאדט, האבען חתונה געהאט, און נאך דער חתונה באנעמען די יונגע ווייבלאך און פארשוואונדען. אוועק אין א צווייטער שטאדט און ווידער דאס זעלבע. מען האט שוין געפונען אן אורזאכע פארוואס צו צוגעהן זיך, מיט די ווייבלאך, און אפט האט מען אפילו קיין אורזאכע אויך ניט געדארפט — פשוט פארשוואונדען.

ווער ווייסט ווי לאנג זיי וואלטען נאך געטריבען זייערע געשעפטען ווען דער זוהן, ריטשארד, וואלט זיך ניט באנארישט. און זיין באנארישען זיך איז באשטאנען אין דעם וואס ער האט ביי זיך ניט געקאנט אזוי לייכט פועל'ן צו פארלאזען זיין לעצטע, פערטע פרוי. האט ער זי מיט זיך מיטגענומען אויף זיין לעצטער רייזע. אזוי שנעל אבער ווי ער איז מיט זיין יונגער ווייבעל, מיס מארגארעט בוירק, אריבער די גרעניץ פון איין סטייט אין דעם צווייטען, איבער דעם אינדיאנא גרעניץ, איז ער נעבאך אריינגעפאלען, און ניט נאר איז ער אליין אריינגעפאלען, נאר ער האט נאך צוליעב דעם ארויסגעגעבען זיין פאטער.

קורץ און שארף, די חברה'לייט זענען ארעסטירט געווארען. געגען פאטער זענען אויפגעטראטען ניט ווייניגער פון 6 ווייבער, מיט וועמען ער האט חתונה געהאט און וועמען ער האט באשווינדעלט. ווי עס האט זיך ארויסגעוויזען, האט קעיטס ניט פיעל איבערגעקליבען ווי גרויס די סומע איז וואס זיין פראספעקטיווער קרבן פארמאגט. האט איין ווייבעל פארמאגט ניט מעהר ווי $700 איז אויך געווען גוט. האט זי פארמאגט $5,700 איז נאך בעסער, ער האט זיך פון קיין סומע ניט אפגעזאגט.

ווען די זעקס ווייבער זענען געגען איהם אויפגעטראטען, האט קעיטס געלייקענט שטיין און ביין אז ער האט מיט זיי חתונה געהאט אדער אז ער קאן זיי אפילו. זיין זוהן, ריטשארד, אבער, האט שוין מעהר דעם שווינדעל ניט געקאנט פארטראגען. ווייזט אויס אז דער יונגער בחור'ל האט געקראגען געוויסענסביסע און ער האט דערציילט דעם אמת. ער האט באשטעטיגט יעדע זאך אין וואס די זעקס פרויען האבען זיין פאטער באשולדיגט.

יעצט, יעצט פארשטעהט איהר דאך שוין אליין וואס פון דעם 69־יעהריגען ראמעא איז געווארען, ער וועט מוזען אפזיצען זיבען יאהר אין לעווענוואירט פריזאן, וואו ער וועט האבען צייט צו באקלעהרען זיך און אפשר אויך חרטה האבען.

און אפילו זיין זוהן ריטשארד האט אויך ניט אפגעשניטען אזוי גלאט, אויך ער וועט מוזען אפזיצען אין דעם זעלבען פריזאן צוויי און א האלב יאהר.

דאס פאלק און די פארטייען

(צווייטער ארטיקעל וועגען די נאהענטע פעדעראלע וואלען.)

פון י. פייגעלמאן

אין מיינעם א פריהערדיגען ארטיקעל, האב איך אנגעגעוויזען די פאזיציעס אין וועלכע די אפאזיציאנעלע פארטייען געפינען זיך אין באצוג צו די נאהענטע פעדעראלע וואלען. איצט וועל איך זיך אנשטרענגען צו קלאהר מאכען, אויף ווייט עס וועט מיר געלינגען, די פאזיציע פון דער ליבעראלער פארטיי, אדער בעסער געזאגט, פון דער איצטיגער קאנאדער רעגירונג.

מען קען ניט אוועקגעהן פון דעם אמת, אז אין א קריזיס־צייט, דאס הייסט אין א צייט ווען א לאנד לעבט איבער א נעדריקטקייט, איז דאס פאלק גענייגט צו לאזען זיך בעאיינפלוסען פון די רעגירונגס־געגנער, און ווארפען די שולד פון דער שלעכטער צייט אויף די רעגירונגס פיהרער. דאס פאלק איז מיט דער מיינונג, אז ווען אינ'ם רעגירונגס־זאטעל וואלטען געזעסען אנדערע פיהרער וואלט די לאגע געווען א בעסערע.

דאס איז, אפשר, אין א געוויסער מאס אמת. אבער אין דער זעלבער צייט איז זעהר נויטיג צו וויסען, ווי אזוי די אנדערע פיהרער, וואלטען געפיהרט דאס לאנד. עס איז דאך ניט קיין חכמה צו צונעהמען ביי איינעם די מאכט און עס איבערגעבען א צווייטען, בעת דער צווייטער איז פונקט אזוי גוט, אדער פונקט אזוי שלעכט ווי דער ערשטער. און דאס איז, אין די היינטיגע פעדעראלע וואהלען, אויך די שווערסטע פראבלעם פאר דעם קאנאדער פאלק צו לייזען. עס איז א פראגע, אויב אן אנדער פארטיי וואלט בעסער פארוואלטעט מיט דער רעגירונג ווי די איצטיגע. דעם ענטפער וועלען מיר וויסען ערשט נאך דעם באשטימטען וואהלטאג. דערווייל אבער בלייבט צו ספעקולירען.

דער קאנאדער בירגער האט שוין געהאט די געלעגענהייט צו באקענען זיך מיט דער פיהרערשאפט און אויך מיט דער „פאליסי" פון דער קאנסערוואטיווער פארטיי און אויך מיט דער פיהרערשאפט און מיט דער „פאליסי" פון דער ליבעראלער פארטיי. דער אמת איז, אז וואס עס אנבאלאנגט וועגען די ברייטע מאסען איז דער אונטערשייד בנוגע דעם צושטאנד אין לאנד ניט געווען קיין באדייטענדער אונטער ביידע פארטייען. עס זענען אבער פאראן געוויסע עלעמענטען וועלכע זענען יא אן אונטערשייד אין די „פאליסיס" פון איין פארטיי אדער א צווייטער, און זיי זענען עס די, וואס פיהרען ווירקליך אן, מיט דער פאליטיק פון לאנד.

אלס רעזולטאט פון דעם היינטיגיעריגען בודזשעט האט זיך געשאפען א מאדנע לאגע בנוגע די „פאליסיס" פון די צוויי גרויסע פארטייען. ביז איצט איז די קאנסערוואטיווע פארטיי געווען באקאנט מיט איהר „פרא־עמפייער פאליסי", און דוקא די ליבעראלע פארטיי, האט שטענדיג ארויסגעשטעלט אויף איהר פאהן, „די קענעדע פוירסט" פאליסי". היינט אבער האט זיך דאס רעדעל איינגאנצען איבערגעדרעהט, און מיר זעהען פאר זיך א פארקעהרטע ראלע. דאס האט, ווי געזאגט, פאראורזאכט דער לעצטער דאנינג בודזשעט.

תיכף נאכדעם ווי דער בודזשעט איז אריינגעבראכט געווארען האט מר. בענעט דער קאנסערוואטיווער פיהרער זיך אויסגעדריקט אז די רעגירונג האט 'געגנבעט' ביי די קאנסערוואטיוון זייער בודזשעט. דאס הייסט, אין אנדערע ווערטער, אז דער דאזיגער בודזשעט וואלט זיך גיכער געפאסט צו זיין א קאנסערוואטיווער איידער א ליבעראלער. אויב אזוי, מוז זיך דאך שטעלען די פראגע, צו וואס זשע, טויג די דעבאטע ארום דעם בודזשעט? ווארום די דעבאטע מיינט דאך אייגענטליך אויסצודריקען ניט צופרידענהייט מצד דער אפאזיציע, צו די פארגעשלאגענע פלענער פון דער רעגירונג. טא וואס זשע דארף מען א דעבאטע, אויב דער בודזשעט איז א גענבעט'עטער פון די קאנסערוואטיוון?

די פראגע איז ווירקליך א שכל'דיגע, אבער דער ענטפער איז אויך א קלארער. א בודזשעט אהן א דעבאטע, איז פאקטיש אונמעגליך. די אפאזיציע מוז זיין ניט צופרידען, מיט דער רעגירונגס פלענער, איבערהויפט אין א יאהר, ווען עס שמעקט שוין מיט וואהלען. דאריבער זענען היינטיגס יאהר, די קאנסערוואטיוון געווען געצוואונגען צו „גנב'ענען" די ליבעראלע פאליסי, כדי זי זאל האבען מיט וואס צו באקעמפען די רעגירונג.

דער דאנינג בודזשעט איז באקאנט אלס דער „בריטיש פריפווירענס בודזשעט. „דאס הייסט, ער איז זעהר גינסטיג פאר גרויס־בריטאניען, און איז געגנעריש צו אמעריקא. דאס איז ווירקליך וואס די קאנסערוואטיוון האבען כסדר געוואלט. איצט האבען אבער די לעצטע געמוזט אננעהמען א „פאליסי" וועלכע איז זיי געווען פרעמד, דאס איז די פאליסי פון „קענעדע פוירסט", אדער א קאנאדע זאל קריגען דעם ערשטען שאנס — אפילו פריהער פון דער אימפעריע. די קאנסערוואטיוון צייגען אן, אז קאנאדע וועט ליידען געוואלדיג דורך דעם דאנינג בודזשעט. און גאר א סך ארטיקלען וועלען טייערער ווערען, דערפאר ווייל עס וועט קאסטען טייערער צו ברענגען עס פון ענגלאנד, איידער ווי עס האט געקאסט צו ברענגען עס פון אמעריקא.

קאן זיין, אז די טענה איז אן אמת'ע, אבער דאס איז דאך וואס די קאנסערוואטיוון האבען כסדר געוואלט. טא ווארום זשע דרעהען זיי איצט מיט'ן גראבען פינגער? איז דער ענטפער אויף דעם — פאליטיק!

פון דעם וואס איך האב ביז איצט געזאגט, איז קלאהר, אז די הויפט „אישו" אין די היינטיגע פעדעראלע וואהלען, וועט זיין אן עקאנאמישע. דער שטרייט־פונקט וועט זיך דרעהען ארום א פונקט וואס האט א שייכות, מיט די לעבענס מיטלען פון פאלק. און דאריבער קאן מען פאראויסזאגען זעהר א היציגען קאמפיין. דאס פאלק וועט זיין זעהר פאראינטערעסירט אין דעם אויסגאנג פון די וואהלען, ווייל די עקאנאמישע פראגע, וועלכע איז יעדען בירגער אזוי נוגע וועט שפיעלען די הויפט ראליע.

מיט דעם דאנינג בודזשעט האט די רעגירונג „אפגעקויפט" אויף איהר זייט אלע פריהערדיגע געגנער איהרע. זי האט זיי נאכגעגעבען וואס זיי האבען געוואלט. דער קאנאדער פארמער, וועלכער דארף פארעכענט ווערען אלס די ערשטע סטרונע אין דעם פאליטישען פידעל, וועט געוויס צופרידען זיין מיט דעם דאנינג בודזשעט, ווייל דער פארמער זעהט אין דעם, א נקמה־אקט געגען אמעריקא. ווי באקאנט האט אמעריקא זיך פארבלאקאדירט לעצטען יאהר, מיט א הויכען טאריף געגען די קאנאדער תבואות, און דאס האט שטארק אויפגערעגט דעם קאנאדער פארמער.

ער האט געטענה'ט: (און מיט רעכט) ווארום זאל קאנאדע קויפען, איהרע פאבריצירטע פראדוקטען פון אמעריקא בעת יענע וויל ניט ארייגלאזען די קאנאדער תבואות צו זיך, און דער בודזשעט האט געגעבען א צופרידענשטעלענדען ענטפער אויף דער דאזיגער טענה. וואס אנבעלאנגט, ווידער, וועגען די אינדוסטריאליסטען וועלען זיי אויך געוויס ניט קענען זיין געגנעריש צו דעם בודזשעט. זיי זענען דאך אויך געווען פארביטערט אויף דער רעגירונג, דערפאר וואס עס ווערט דערלויבט צו אריינפיהרען אהער פון אמעריקא פאר מיליאנען דאלארס פאבריצירטע ארטיקלען, וואס דאס איז דאך אין שטארקער קאנקורענץ צו דער קאנאדער אינדוסטריע. געגען דער קאנקורענץ פון ענגלאנד וועט דער קאנאדער אינדוסטריאליסט בעסער זיך קאנען פארטיידיגען, ווארום טראץ דעם וואס די שטייערען זענען פארקלענערט געווארען פאר ענגלאנד, וועט יעדער ארטיקעל דאך קאסטען דעם קאנאדער איינוואוינער טייערער ווי עס האט געקאסט פריהער, בעת ער איז געבראכט געווארען פון אמעריקא. און דאן, וועט זיך דעם קאנאדער אינדוסטריאליסט שוין לוינען צו פאבריצירען דעם זעלבען ארטיקעל דא אין לאנד. און ער וועט אויך קאנען רעכענען פאר דעם דאזיגען ארטיקעל דעם זעלבען פרייז אדער אפשר נאך ווייניגער. ווי עס וועט קאסטען צו ברענגען עס פון ענגלאנד.

עס זענען פאראן אנדערע עלעמענטען אויך, וועלכע וועלען פארטרייבען פון קאנאדע, דעם אמעריקאנער קאפיטאל, און די לעצטע וועלען אויך צופרידען זיין מיט דעם בודזשעט.

אט אזוי האט דער דאנינג בודזשעט געוואונען פאר דער ליבעראלער פארטיי אלעמענס סימפאטיע, און דאס שפיעלט גאר א גרויסע ראליע אין צייט פון וואהלען, אויסער אבער דעם בודזשעט האט די רעגירונג נאך אורזאכען, צו זיין האפנונגספול פאר א נצחון אין די קומענדע וואהלען. דאס וויכטיגסטע איז וואס זי איז, ווי זי רופט זיך א פאלקס פארטיי, און ניט קיין קלאסען־פארטיי. זי פארטרעט דעם מיטעלמעסיגען עלעמענט, וועלכעס שטעלט מיט זיך פאר אייגענטליך גאר א גרויסען טייל פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג פון לאנד. עס זענען געוויס אויך פאראן חסרונות וואס קאנען געגען דער רעגירונג אויסגעזעצט ווערען, אבער זי קאן זיך פארטיידיגען געגען די חסרונות, דערמיט, וואס יעדער איינער קאן באגעהן א פעהלער, ווען ער טוט א סך וויכטיגע ארבייט.

די ארבייטער פארטיי לייגט אויך גרויסע האפנונגען אויף די קומענדע וואהלען. מען דערוואוארט אז פון מערב קאנאדע זאלען צוקומען נאך עטליכע ארבייטער־פארטרעטער ווען דער קומענדער פארלאמענט וועט ערעפענט ווערען. זעהר ווייניג לאזט זיך אבער זאגען איצט וועגען די פראגרעסיוון ווייל זייער פאליסי איז ביז איצט נאך ניט גענוג קלאהר געמאכט געווארען, און דאריבער וועט אונז אויסקומען צו ווארטען ביז איבער די וואלען, כדי צו זעהן, די רעזולטאטען פון דער פראגרעסיווער 'פאליסי'.

עס ווערט דערווארט, אז די וואהלען זאלען פארקומען אין א פאר מאנאטען ארום — פונקט אין די הייסע, ברענענדיגע מאנאטען פון יאהר. לויט'ן שכל הישר, וואלט די דיסקוסיע ארום דעם בודזשעט, שוין לאנג געדארפט פארענדיגט ווערען, כדי די פארטייען זאלען האבען א געלעגענהייט צו אנשארפען זייערע פיילען אין פארלויף פון דער צווישען־צייט. די קאנסערוואטיוון האבען אבער מורא צו מאכען א סוף צו דער דיסקוסיע, ווייל דאס וואלט געקאנט אויסגעטייטשט ווערען, אז זיי האבען ניט קיין סך צו אויסזעצען געגען דעם רעגירונגס בודזשעט און דאס לוינט זיך זיי ניט. פון א סטראטעגישען שטאנדפונקט, וואלט עס געווען פאר די קאנסערוואטיוון א שוואכקייט, און אין צייט פון ערב־וואהלען האט מען מורא פאר אזעלכע זאכען...

* * *

אנדערע קאנאדער פראגען אין א דריטען ארטיקעל.

דעם לעזערס ווינקעל

ווערטער הער רעדאקטאר!

כ'בעט א שטיקעל פלאץ אין אייער צייטונג פאר א טענה וואס איך האב צו אן ארבייטער פיהרער, א לערער פון די היגע ארבייטער רינג פרץ שולען, און א מיטגליד און סעקרעטאר פון אידיש־סאציאליסטישען פארבאנד.

מיר דוכט זיך, אזא פערזאן, אזא ארבייטער אנפיהרער, דארף זיין דער ערשטער אויף צו העלפען אנהאלטען יוניאן באדינגונגען פאר די ארבייטער.

אין בארבער טרייד זענען פאראן שעפער וואס ארבייטען אונטער יוניאן קאנדיציעס, און ס'זענען פאראן סקעב־עסטען וואס די ארבייטער זענען פארשקלאפט אויפ'ן ערגסטען אופן.

פארשטעהט זיך אז אין די יוניאן שעפער זענען נאך א סך מיה איינגעפיהרט געווארען געוויסע רעגולאציעס ווי לאנג א שאפ קאן אפען זיין, וויפיעל שטונדען מען זאל ארבייטען, און אז. וו. ס'טרעפט אפט אז מען קומט אריין אין א יוניאן שאפ נאך דער צייט און מען פארלאנגט א „הערקאט" אדער א „שייוו", און ווען דער בארבער דערקלעהרט אז ער קאן דאס איצט ניט טאן ווייל ס'איז שוין נאך דער צייט און דערפאר ניט דערלויבט לויט די יוניאן רעגולאציעס, פארשטעהט א פראגרעסיווער מענש אזא זאך; א פינסטערלינג אבער וועט אוועקגעהן אין א סקעב־שאפ און דארטען קריגען דאס זייניגע, ווייל איהם אינטערעסירט דאך ניט די ארבייטער באדינגונגען פון די בארבער ארבייטער.

היינטיגען ערשטען מאי האט מען אין מיין בארבער שאפ געארבייט ביז איינס נאכמיטאג, אזוי איז געווען דער באשלוס פון דער יוניאן.

א. געלבערג האט פארלאנגט א הערקאט און שייוו, אריינקומענדיג 4 נאכמיטאג, און ווען איך האב איהם דערקלעהרט אז עס איז שוין צו שפעט, האט ער זיך גאר ניט געשעהמט און איז אוועק אין א סקעב שאפ מאכען דעם דזשאב. אין דעם זעלבען אווענט האט ער געהאלטען א שעהנע דרשה וועגען ארבייטער אינטערעסען, פאר אנדערע האט ער געפרעדיגט אז דער ערשטער מאי איז א יום טוב, א טאג ווען מען דארף ניט ארבייטען, און אליין האט ער געצוואונגען דורך זיין האנדלונג אז ארבייטער זאלען מוזען ארבייטען אין נאן יוניאן שעפער אונטער סקעב קאנדישאנס.

זאל די ארבייטערשאפט פון טאראנטא אורטיילען צי איז גענאסע געלבערג'ס האנדלונג געווען א פאסענדע.

מיט דרך ארץ,
א. פעלדמאן,
352 ספעדיינע עוו.

ווערטער רעדאקטאר!

מיט דעם בריעף האב איך די עהרע צו בעטען אייך צו דרוקען אין אייער ווערטער צייטונג פאלגענדעס, וועגען די פיהרער און מיטפיהלענדע פון די דזשאנקשאנער תלמוד־תורה ביי דער ארבייט:

ווי אלעמען איז באוואוסט, געפינט זיך אין די דזשאנקשאן א תלמוד־תורה וועלכע נויטיגט זיך אין זייטיגער שטיצע אלע צוויי מאנאטען, און אום צו פארבעסערען די לאגע פון דער תלמוד־תורה האבען די מנהלי הת"ת צוגעטראכט א גוטע עצה, אזוי ווי עס וואוינט אין שטעדטעל א פריוואט לעהרער, האבען זיי אנגעהויבען פראפאגאנדירען צווישען די בעלי בתים אז זיי זאלען ארויסנעהמען זייערע קינדער פון פריוואט חדר, און זיי שיקען לערנען אין ת"ת. און ווי געוועהנליך אלע שלעכטע אגיטאציעס גיבען שנעל די פרוכטבארסטע רעזולטאטען, מען האט שוין גענוג קינדער ארויסגענומען, און די פראפאגאנדע איז שוין אזוי ווייט פארגאנגען, אז איך וויים צום ביישפיעל אזא פאל, אז א דרייוועער פון ברויט וואס זיינע פיער קינדער לערנען אין פריוואט חדר, האט מען שוין געגעבען אן התראה אז באס, ער וועט זיינע קינדער ניט ארויסנעהמען און זיי ניט גיבען לערנען אין תלמוד־תורה, וועט מען ניט קויפען קיין ברויט ביי איהם, און יעצט פרעגט דער דרייוועער עצות ווי אזוי ער זאל זיך נוהג זיין. א צווייטער פאל, אפילו דער רב פון שטעדטיל האט שוין אויך זיין קינד ארויסגענומען.

מיין מענשליכער געוויסען שטויסט מיך צו דעם אין נאמען פון גערעכטיגקייט, אז די זאך זאל ארויס אין דער עפענטליכקייט. אין דער זעלבער צייט ערלויב איך מיר צו פרעגען די מיטפיהלענדע פון ת"ת בכלל און פיהרער בפרט, צי דענקען זיי, אז פאר אונטערגראבען די עקזיסטענץ פון א פאמיליע מאן וואס באשטעהט פון 5 נפשות, און בתוכם אן אלטע שלאפע פרוי, אין עלטער פון 75 יאהר, וועט מען זיי אין 120 יאהר ארום שטעלען גאלדענע שטאלען אין ליכטיגען גן עדן פאר אזא טאט.

מ. גרינבלאט,
556 קלענדענאן עוו.

א. רייזענ'ס „מאי קא משמע לן" אין א טאקי

ניו יארק.—

אברהם רייזינ'ס באריהמט אידיש פאלקס ליעד „מאי קא משמע לן" וואס איז איינגעבאקען געווארען אין די הערצער פון די טויזענטער אידען אין אלע לענדער איז געמאכט געווארען אין א טאקי פון דער „דזשודעא פילם קא." די ערשטע אידישע טאקינג פיקטשור קאמפאניע. דאס בילד איז אונטער דער רעזשי פון באריהמטען מאווי דירעקטאר סידני מ. גאלדין, און דער באוואוסטער זינגער און שוישפילער הערי העלדער שפילט און זינגט די הויפטראל. די טאקי וועט זיין פארטיג אין א פאר וואכען ארום, און וועט שוין קענען געזעהן ווערען אין אלע טיילען פון לאנד.

ווי מר. זיידען, דער פרעזידענט פון דער „דזשודעא פילם קא." גיט איבער, ארבייט זיין קאמפאניע אויף א פראיעקט צו ווייזען אידישע טאקיס אין עטליכע גרויסע טעאטערס אין ניו יארק, און אנדערע גרויסע שטעדט וואו די אידישע באפעלקערונג איז א גרויסע וועט די קאמפאניע קריגען טעאטערס פאר בלויז אידישע טאקיס.

אונטערגעצונדענע אידישע בערד אויף א שיף

פון ווארשא מעלדעט מען:

אין פאסאזשיר־דאמפער „גניעזנא", וואס איז געקומען פון פלאצק קיין ווארשא, האבען זיך אויפ'ן וועג אפגעשפילט שרעקליכע סצענעס.

דער דאמפער איז געווען איבערגעפולט מיט פאסאזשירען, אידען און ניט אידען. פלוצלינג האט זיך עטליכע אידישע לאבוזלעך פארוואלט א שפיל געבען מיט עטליכע חסידישע אידען. זיי האבען אנגעהויבען שטופען און שטויסען די אידישע פאסאזשירען און נאכהער האבען זיי מיט שוועבעלאך אונטערגעצונדען גרויע אידישע בערד. די געליטענע אידען, משה בייער פון קאזשעניץ און מענדיל קארנגאלד פון מאנגושעוו זענען מיט אן אלארם ארויפגעלאפען צום קאנטראלער און קאפיטאן. דער קאנטראלער, וועלכער איז אגב א איד, האט זיך פון די אידען אויסגעלאכט.

א נאמען

פון אביגדור שפריצער

צוטראכטען פאר א סקיצע א נאמען, איז ביי שמעון בעקער מעהר ארבייט געווען פון אנשרייבען די גאנצע ,,סקיצע''.

שמעון בעקער איז געווען איינער פון די מיטרעדאקטארען פון דער אווענט-צייטונג ,,דער פויגעל''.

צו זיינע זשורנאליסטישע פעהיגקייטען, איז ער אויך געווען א סקיצען שרייבער.

און עס איז שוין געווען איינגעפיהרט אז אחוץ זיינע פארשידענע זשורנאליסטישע און רעדאקציאנעלע ארבייטען, האט ער אויך באדארפט צוגרייטען א סקיצע פאר יעדען זונטאג-נומער.

אייגענטליך האט ער זיך עס טאקע אליין אזוי איינגעפיהרט, אבער שפעטער האט ער גענומען קוקען אויף דעם מיט אנדערע אויגען... נאר אפשאפען דאס, איז איהם אויסגעקומען שווער.

פון אנפאנג האט עס ביי איהם אויסגעוויזען א קלייניגקייט.

— וואס איז דאס פאר אזא גרויסע זאך איין מאל אין וואך אנשרייבען א סקיצע?

און ער האט טאקע — פון אנפאנג — די ארבייט געטאן מיט ליעבע און מיט חשק, אבער שפעטער, ווען די ארבייט איז געווארען א מ ו ז, האט זיך אנגעהויבען פארלירען די ליעבע און אפטאן דער חשק. און אז עס האט אזוי אריינגעטריבען אין יאהרען, און איהם איז אויסגעקומען איין-און-די-זעלבע טעמע עטליכע מאל באארבייטען, באצען די זעלבע פארמען, זיך איבערחזר'ן און איבערקייען, איז איהם דאס שרייבען נמאס און מיאוס געווארען, א לאסט.

נאר אזוי ווי עס איז שוין געווארען א מ ו ז, האט ער געשריבען...

און אזוי זענען אוועק יאהרען. די ערשטע צייט האט ער געהאפט, אז ווען ניט ווען, וועט ער זיך אנהויבען באפרייען פון זיין געצוואונגענער ארבייט, און ער וועט זיך סוף-כל-סוף מעהר — און מיט מעהר פאראנטווארטליכקייט... — זיך אפגעבען צו שאפען עפעס וואגיגעס.

די ערשטע צייט האט ער טאקע אזוי געהאפט, — און אפשר האט ער אויך שפעטער אזוי געהאפט? — נאר אז זיין פעדער האט זיך אנגעהויבען צוגעוועהנען צו טונקען און שרייבען ווען מען מוז, ווען דער זעצער ווארט, איז ביי איהם דאס שרייבען — אין לויף פון יאהרען — געווארען א מעכאנישע איינאייבונג, א רוטין.

נאר אביסעל באציהונג צו דעם אנגעשריבענעם, איז הפנים נאך ערגעץ ביי איהם פארבליבען. אזוי למשל פלעגט ער באלד ווי דער זונטאג-נומער האט זיך אפגעדרוקט, כאפען און איבערלייענען זיין נייע ,,סקיצע'', צי איז ניט ביי דער קארעקטור אדער ביים שליסען עפעס פארדרעהט געווארען.

און ער איז ניט קיין בעלן געווען נאכצולאזען פון זיינע פרעטענזיעס אויף א טאלאנטירטען נאוועליסט.

ביי יעדער געלעגענהייט פלעגט ער זיין שעף-רעדאקטאר, וועלען איבערצייגען, אז קיין איינער פון די יונגע שרייבער קאן זיך ניט צו איהם פארגלייכען, און אפילו צווישען די עלטערע מעג ער זיך מיט זיינע א סקיצע גאנץ שטאלץ באווייזען.

ער פלעגט איהם וועלען איבערצייגען, כאטש ער האט געוואוסט, אז עס וועט איהם ניט העלפען. ער האט געקענט זיין שעף-רעדאקטאר, אז איהם אין די אויגען שאקעלט ער טאקע צו מיט'ן קאפ און ער איז אפילו אמאל א בעלן מאכען איהם א קאמפלימענט וועגען זיינס א סקיצע, אבער אונטער די אויגען מאכט ער פון איהם אויסצודרעהען. מען האט איהם שוין ניט איינמאל אפדערצעהלט ווארט פאר ווארט וואס זיין שעף רעדאקטאר רעדט וועגען זיין שרייבען: ,,פאטשקעכץ, קוואטש, גאלע גארניט, גראפאמאניע, מ'טאר עס ניט דרוקען'', און וואס זיין שעף-רעדאקטאר האט אלץ ניט אויסגערעדט אויף איהם!

פאר דאס אבער איז, אין דעם פאל מיט זיין פרוי שוין גאר אנדערש געווען. כמעט פארקעהרט: זעלטען ווען אז זי זאל איהם געווען מאכען א חנ'דעלע פאר זיינס א זאך, און פארקעהרט ווידער, אין זיין אפוועזענהייט, פאר די שכנים און באקאנטע און פאר וועמען זי זאל ניט געווען פאקען, האט זי איהם אויסגעלויבט ביז'ן זיבעטען הימעל. ס'איז פאר איהר ניט צופיעל געווען צו שטעלען זיינס א סקיצע אין איין רייהע מיט די שאפונגען פון די גרעסטע און פאפולערסטע שרייבער, און אפילו נאך העכער.

און ער, שמעון בעקער, האט פון דעם געוואוסט. ער פלעגט אפילו אמאל א טראכט טאן, אז אביסעל טרייבט זי איבער. אבער ער פלעגט זיך אליין איבערשפארען, אז וואלט ער נאך ניט געשריבען אויף מ ו ז. ער זאל זיך קאנען מעהר אפגעבען און, דער עיקר טאקע, ער זאל נאר שרייבען ווען ס'שרייבט זיך... ניט דעמאלט ווען מען מוז, ווען... ווען... וואלט ער מיט זיינע סקיצען א נייע עפאכע געשאפען... און וואס עפעס נאר סקיצען? ער וואלט דאך געשרייבען אויף גרעסערע זאכען, גרויסע, וואגיגע ווערק...

און אזוי, אזוי האט עס איהם אנגעהויבען מיאוס ווערען, אלע וואך א נייע סקיצע, אלע וואך א נייע טעמע, וואו נעהמט מען עס אלע מאל נייע טעמעס!

נאר גארניט, מיט טעמעס איז נאך האלבע לייד, ווער גיט דען נייע טעמעס? מען נעהמט אן אלטע סקיצע און מען קעהרט זי איבער מיט'ן קאפ אראפ, — דארט, אין יענער סקיצע, האט דער ארימער זיך ארויפגעארבייט, און דא, אין דער סקיצע, איז דער ארויפגעארבייטער פארארימט געווארען, אדער דארט איז ע ר געווען אומגליקליך פארליעבט, און דא איז ז י אומגליקליך פארליעבט — מען קעהרט איבער מיט'ן קאפ אראפ אדער מען שינדט נאר אפ די הויט און מען פארבייט זי מיט אן אנדערע... און שוין, א נייע ,,סקיצע''...

פארשטעהט זיך, אז מען דארף זיך אויסטויגען צו דעם, און אויב יא, געפינט מען עצות...

נאר מיט איין זאך איז צרות, — א נ א מ ע ן! וואו נעהמט מען אלע וואך א נייעם נאמען?

א נאמען איז ניט קיין מעשה, וואס מ'קען איבערקעהרען אדער עפעס אראפנעהמען צי עפעס צוגעבען איז שוין, א נייע מעשה... ניין!

א נאמען איז א ווארט אדער צוויי דריי ווערטער, און האט ער שוין אמאל אפגעדרוקט א סקיצע מיט אזא צי אזא נאמען, איז אן עק, א סוף. מעהר קען ער שוין די נעמען ניט באנוצען אפילו אירגענדקעהרטערהייט...

איז טאקע צרות, וואו נעהמט מען א נאמען? נאר אן עצה מוז ער געפינען, ווייל... ו ו י י ל ע ר מ ו ז...

איז אויב עס פעלט איהם שוין ניט איין קיין נייער נאמען, און שוין אויסגענוצט אלע נעמען, פון לענדער, פון שטעדט, פון די העלדען, שוין מיט פארשידענע צונעמען — וואס טוט ער? נו, מילא!

און אז זיינע אלע ,,סקיצען'' זענען שוין איבערגעדרעהטע און פארדרעהטע אפגעשוינדענע און פארקלענערטע, נו איז וואס!

אז ער מוז, מוז ער. לאזט ער לויפען די פעדער און עפעס ווערט שוין אויפגעשריבען...

איי, עס טרעפט אפט, וואס עס קלעפט זיך ווי אן ארבעס צו דער וואנט, און עס קען דערפיהרען אזוי ווייט, אז דער שעף-רעדאקטאר זאל איהם א האק טאן איבער דער האנט, זאגען: ,,גענוג!'' איז טאקע צרות.

נאר אזוי זאל ער קענען גראבען און אונטערשטעלען א פיסעל, זיין שעף-רעדאקטאר, ווי ער לייענט אמאל צוויי שורות אפילו.

און ווען ער זאל לייענען, הייסט עס, וואלט ער דען געוואוסט וואס ער לייענט!

און אז עס האט זיך ביי איהם, טאקע ביי שמעון בעקער, שוין אויסגעשעפט אלע טעמעס און ער האט גענומען שרייבען סתם רכילות'ן און לשון הרע, וואס עס טוט זיך ביי יענעם אין שלאפצימער... נו האט זיך עמיצער אויף דעם אויפמערקזאם געמאכט?

אט האט ער טאקע מיט א טאג פריהער אפגעדרוקט א ,,סקיצע'', באשריבען ווי איינער האט זיך מיט זיין פרוי געזעגנט. ער פאהרט אוועק אויף א גאנצע נאכט, האט ער איהר געזאגט, און צוריקגעקומען איז ער אין מיטען דער נאכט. און אנקלאפענדיג אין זיין וואוינונג, האט ער דערהערט א טומעל, און הינטען דורך א פענסטער איז עמיצער ארויס...

און די גאנצע סצענע צעלייגט אויף טעלערלאך: ווי ער איז אריין, ווי זי האט זיך כלומרשט באליידיגט, איהם אויסגעמישט מיט דער בלאטע, איז ער ארויין אין כעס און איהר אויסגעהאקט די ציינער. אויף מארגען האט זי זיך געשעהמט פאר די שכנים און געזאגט, אז זי האט א ציינגעשוויר... און... און...

אט ערשט מיט א טאג פריהער, האט ער די ,,סקיצע'' אפגעדרוקט. נו, איז עפעס? — —

ער, שמעון בעקער, איז געזעסען און האט זי איבערגעקוקט אין רעדאקציע טאקע, און ער האט אזוי געקוקט אויף דעם נאמען פון דער ,,סקיצע'' און עטליכע מאל איבערגעלייענט: ,,א צ י י ה נ ג ע ש ו ו י ר''...

און ער האט אזוי געטראכט וויפיעל ,,סקיצען'' ער האט שוין פון דעם זעלבען ,,מאטעריאל'' געמאכט... אבער נעמען מוזען זיין נ י י ע, א צרה!

ס'איז ערשט געווען מאנטאג, און שוין איז ער געזעסען און געקלעהרט וועגען א נאמען, און אזוי קלעהרענדיג, האט ער דערהערט אן אויפגערעגטען שמועס, דארט ביים שעף-רעדאקטאר, און ער האט זיך גענומען אויפמערקזאם איינהערען.

—הייסט עס, זענט איהר טאקע דער סאמע רעדאקטאר... דער...

— יא... איך בין דער שעף-רעדאקטאר, נו, איז וואס, וואס מאכט איהר גוואלדען?... איהר זענט ניט אין באר!... איהר זענט אין רעדאקציע! אין...

—אודאי בין איך ניט אין באר. ווען איך זאל זיין אין באר, וואלט איך אייך אפגעגאסען מיט א קאכעדיג שעפעלע...

— אבער וואס?...

— ,,וואס'', ,,וואס''... מאכט זיך תמ'עוואטע!... וואס מיינט איהר, איהר האט א בלאט יענעם צו באשמוצען!... מיך קען מען אין דער גאנצער שטאדט... אין גאנצען לאנד... אויף דער גאנצער וועלט... מיך קען מען... איהר מיינט איהר האט א בלאט... איך וועל אייך די שויבען אויסהאקען! די ביינער צעטראגען!

— אבער...

— אהן אן ,,אבער''... אט... ווי הייסט, א צ י י ה נ ג ע ש ו ו י ר?... נעהמען באשרייבען? מיך קען מען...

— א, דאס?

— ,,א''... ,,א''... כאפט זיך ערשט...

— אבער וואס פעלט אייך איין?...

לאזט אייך דינען! דאס איז ניט באשריבען, דאס איז א ס ק י צ ע... איהר פארשטעהט, א קינסטלערישע זאך... פון אונזערס א שריפשטעלער... א קינסטלער... א טאלאנט... א שרייבער מיט א פארנעהם... מיט א נאמען!...—

דא אבער איז שוין שמעון בעקער אזוי צוטומעלט געווארען פון די קאמפלימענטען... אז ער האט שוין מעהר ניט געקענט זיך איינהערען אין יענעם שמועס, נאר ער האט צו זיך אליין ווי גערעדט און נעפרענט:

— טאלאנט... פארנעהם... א נאמען...

היינטיגע וואך אין די טעאטערס

אפטאן טעאטער

די שעהנסטע, הארציגסטע יוגענט-דראמע פון יאהר, ווערט היינטיגע וואך געוויזען אין א בילד וואס רופט זיך "דער יונגערמאן פון מאנהעטען". עס באטייליגען זיך אין דעם בילד קלאודעט קאלבערט, טשארלז ראגלס, נארמאן פאסטער און א "קעסט" פון אנדערע אויסגעצייכענטע אקטיארען.

אלס א דראמע איז עס איינע פון די הארציגסטע און לאזט איבער א וואונדערבארע ווירקונג אויף יעדען איינעם. דאס בילד איז באמת אינטערעסאנט.

אויפ'ן סטיידזש איז פאראן אן אויסגעצייכענטע פרעזענטיישאן פון דזשעק ארטור, און אויך א מוזיקאלישעס פון דעם אפטאן ארקעסטער.

לאוס טעאטער

"רידעמפשאן" איז דער נאמען פון דעם בילד וואס ווערט היינטיגע וואך געוויזען אין לאוס טעאטער. די הויפט ראליע ווערט געשפיעלט פון איינעם פון די גרעסטע מאוווי אקטיארען פון היינטיגער צייט. דאס איז דזשאהן גילבערט, דער באריהמטער ליעבהאבער אקטיאר. מיט איהם צוזאמען שפיעלען אויך אנדערע גוטע אקטיארען, אין א דראמא, וועלכע איז רייך מיט ליעבעס איבערלעבונגען און דאס גלייכען.

"רידעמפשאן" איז איינע פון דזשאהן גילבערטס סאמע לעצטע בילדער, און לויט ווי קריטיקער האבען דערקלעהרט, איז עס איינע פון זיינע בעסטע בילדער.

א חוץ דעם איז אויך פאראן א פראגראם פון פינף אקטען, וועלכע זענען זעהר אינהאלטסרייך און אינטערעסאנט. עס איז אויך פאראן א קאמעדיע און דער נייעם פיטשור.

שעיס טעאטער

דזשעק מאלהאל, סו קעראל און א "קעסט" פון אנדערע אויסגעצייכענטע אקטיארען, ווערען געוויזען און געהערט היינטיגע וואך אין א בילד וואס רופט זיך "די גאלדענע קאלב".

דאס איז א שילדערונג פון אמעריקעס מאטעריאליסטישען לעבען, וואו "די גאלדענע קאלב" שפיעלט די הויפט ראליע און אלע בוקען זיך צו איהר. דאס איז זעהר אן אינטערעסאנט בילד. ווי געוועהנליך איז דא אויך פארפלאנטערט א ליעבע מיט א ראמאנס, וואס האט ניט צו זיך קיין גלייכען. אין דעם בילד באטייליגט זיך אויך טאראנטא'ס אייגענע אקטריסע, מארדזשארי ווהייט, און אויך על. ברענדעל און אנדערע אקטיארען.

אויפ'ן סטיידזש טרעטען אויף די באריהמטע אינטערנאציאנאלע זינגער וואן און שענק, אין א פראגראם פון פרעהליכע לידער און מעלאדיען, וואס האט זיי געמאכט וועלט-באריהמט. עס באטייליגט זיך אויך גרייס נאיל און קא. דיק נעש, מידזשי פאטעל און אנדערע.

אימפיריעל טעאטער

אין אימפיריעל טעאטער (געוועזענע פענטיידזשעס) אויף יאנג לעבען דאנדעס, ווערט היינטיגע וואך געוויזען א בילד וואס רופט זיך "די טעקסען", מיט גרעי קופער און פעי ורעי און אנדערע אין די הויפט ראלען. עס איז א בילד פון דעם אלטען סאוט לעבען, וואו איהר זעהט א ליעבעס סצענע פון אנטציקונג און 'טריל'.

באזונדערס איז היינטיגע וואך געלונגען דער ר. ק. א. וואדעוויל פראגראם מיט איירין ריקארדא אן דער שפיץ פון דעם פראגראם. זי ווערט געזעהן אין א רייהע נומערן פון כאראקטער געזאנג. א באזונדער סטיידזש נומער זענען די 11 פאלם ביטש מיידלאך און עס זענען אויך פאראן אנדערע אטרעקשאנס ווי למשל די ריידענדיגע קאמעדיע, דער נייעם פיטשור און אנדערעס.

צום קומענדע קרן היסוד קאמפיין

פון ס. לאזארסקא

פאר די לעצטע פאר וואכן געהט און אין דער היגער ציוניסטישער באוועגונג א פיבערהאפטיגע טעטיגקייט פאר דער פארבארייטונג פון דעם הייי-יעהריגען קרן היסוד קאמפיין, וועלכער וועט זיך אנפאנגען מאנטאג אווענט דעם 26-טען מאי מיט א באנקעט אין קינג עדווארד האטעל, ביי וועלכען דער עהרען גאסט וועט זיין דער באוואוסטער ציוניסט דר. סטיפען ווייז פון ניו יארק.

מען קען געוועהנליך פאראויס ניט זאגען וואס די פאלגען פון דיעזער טעטיגקייט וועלען זיין, אבער אזא פארבארייטונג, אזא קאנצענטרירונג פון כחות, אזוי פיעל אנשטרענגונג פאר דערפאלג האט נאך טאראנטא ניט בייגעוואוינט.

מיטינגען ווערען געהאלטען כמעט יעדען טאג און מאנכעס מאל צוויי, דריי מאהל א טאג.

עס איז ארגאניזירט געווארען א ביזנעסמאן קאנסיל און עס צייגט זיך ארויס דאס ער איז ארגאניזירט געווארען צום בלייבען, ער וועט פיליכט בלייבען איינע פון די שטארקסטע ציוניסטישע ארגאניזאציעס אין טאראנטא.

די "הדסה" איז גאר טעטיג. עס איז גענוג צו דערמאהנען, דאס מרס. דונקעלמאן איז די פרעזידענטין פון דיעזער אידישער פרויען ארגאניזאציע, כדי מען זאל קענען זיכער זיין דאס קיין איינציגע פרוי פון די 17 טאראנטאר הדסה טשאפטערס וועלען ניט בלייבען אומבאשעפטיגט אין דיעזען קאמפיין.

פארשיעדענע קאמיטעס זיינען באשטימט געווארען, יעדע קאמיטע פאר אן אנדערען צווייג פון טעטיגקייט. איינע פון די קאמיטעס צום ביישפיעל האט די אויפגאבע צו באזוכען יעטווידער פאראיין, לאדזש, שוהל, יעדע ארגאניזירטע אידישע גרופע און זיי אויפפאדערען צו העלפען אין דעם קאמפיין, און די קאמיטע איז טעטיג.

אין ציוניסטישען אפיס רוהען ניט די טייפרייטערס א מינוט ווי דער טאג איז גרויס און ביז גאנץ שפעטליך אין דער נאכט.

אן עקסטרא סטעף פון טייפרייטערינס זיינען ספעציעל אנגאזשירט געווארען צו דעם צוועק טויזענטער בריעף און צירקולארען ווערען ארויסגעשיקט יעדען טאג.

דער ציון קאנסיל האט אויך געהאט א מיטינג צו דעם צוועק.

די פובליסיטי קאמיטע ווענדט אן אלע מיטלען אום צו וועקען דעם עולם און איהם פאראינטערעסירען אין דיעזען אויסערגעוועהנליכען קאמפיין.

די באנקעט קאמיטע, אונטער דער טשערמאנשיפ פון מר. א. פולען טוט אלעס מעגליכעס צו פארקויפען וויפיעל באנקעט טיקעטס עס איז נאר מעגליך.

דאס שלאג-ווארט ביי דיעזען קאמפיין איז "טויזענט ארבייטער" צו העלפען מאכען דערפאלגרייך דעם קאמפיין.

באאבאכטענדיג די ברויזענדע טעטיגקייט, ווילט זיך פרעגן: מה נשתנה הקאמפיין הזה מכל-הקאמפיינס וואס זענען געווען ביז איצט? און עס וועלען זיך טאקע געפינען די לעגענדארע פיער פרעגערס פון דער הגדה און וועלען פרעגען קשיות. אזוי צום ביישפיעל וועט מען פרעגען וואס איז עפעס טאקע דאס יאהר מעהר ווי תמיד? איז עפעס אויסערגעוועהנליכעס געשעהן אין דער ציוניסטישער וועלט, דאס די ציוניסטישע ארגאניזאציע געפינט פאר נויטיג אנצונעהמען אויסערגעוועהנליכע מיטלען כדי צו וועקען דאס פאלק און עס אויפקלעהרען?

עס וועלען זיך געפינען אויך אזעלכע וואס וועלען פרעגען, וואס איז? מה רעש? וואס לעגט איהר איין וועלטען? זעהט איהר דען ניט דאס די ציוניסטישע אידעע איז באנקראט? האט איהר שוין פארגעסען אין דעם אויפשטאנד פון די אראבער אין ארץ ישראל לעצטען אויגוסט ווען 130 אידען זענען געשלאגען געווארען? זעהט איהר דען ניט ווי אונזערע שונאים (מיט א רחמנות פנים) לעגען זיך אין דער לענג און אין דער ברייט מבטל צו זיין די באלפור דעקלאראציע? אט, האט איהר אונזער אייגענעם דר. מאגנעס, וועלכער פרעדיגט פון דער הויך פון דעם הר הצופים, דאס מיר דארפען ניט האבען קיין נאציאנאלע היים, נאר א גייסטיגען צענטער אין ארץ ישראל, און זעהט איהר דען ניט ווי די ענגלישע רעגירונג האלט מיט די אראבער, א סימן דער באריכט פון דער אויספארשונגס קאמיסיע?

עס וועט זיך אויך געפינען דער לעגענדארישער תם וואס וועט פרעגען — שוין? ווידער אמאל געלד? אלע מאל געלד! ערשט געגעבען א דאלער מיט 29 סענט וואס מיין סאסייטי האט מיך געטעקסט פאר פאלעסטינע דאס יאהר און איהר זענט שוין ווידער דא! איהר האלט אין איין מאנען געלד. עס קומט דען עפעס אן פון דעם קיין ארץ ישראל? פון וואנען לעבט עס עפעס ווייצמאן און סאקאלאף און די אלע נעהמערס?

עס וועלען זיך אויך געפינען שאינו יודע לשאול'ס, וואס ווייסען גאר ניט און זיי אינטערעסירט גאר ניט.

גאנץ נאטירליך, אום צו פארענטפערען די און געוויס נאך פראגען, וואלט מען באדארפט האבען מעהר ווי איין צייטונגס ארטיקעל. איך וועל מיך פרובירען צו ענטפערען אזוי פיעל ווי מעגליך.

יא! עס איז געשעהן דאס יאהר אויסערגעוועהנליכעס אין ארץ ישראל ווי אויך אין דער פינאנץ וועלט און צו אויסערגעוועהנליכע געשעהענישען מוז מען באנוצען אויסערגעוועהנליכע מיטלען. די וועלט, פאקטיש די גאנצע וועלט איז דערשטוינט און דערשיטערט געווארען דורך דעם וואס עס האט פאסירט לעצטען זומער אין ארץ ישראל, אן אויסברוך פון שמערץ און אנטריסטונג האט פארכאפט יעדען רעכטדענקענדען מענשען, איד אדער ניט-איד, און די גרויסטאטען האבען געהעצט די ווילדע אראבער, אין זייערע אייגענע אינטערעסען, אויף דעם גרונד פון א רעליגיעזען מאטיוו און פאר דער וועלט האבען זיי אויף א כיטרען אריענטאלישען אופן אויפגעבלאזען א פאליטישען מאטיוו, און אזוי ווי דאס אידישע פאלק האט ברוך השם גענוג שונאים אויף דער וועלט, האט מען אוועקגערוקט אין א זייט דעם רעליגיעזען מאטיוו און מען האט זיך אנגעכאפט אין דעם פאליטישען מאטיוו און אהא! איצט איז די צייט צו געבען א טויט קלאפ דער ציוניסטישער אידעע און די ציוניסטישע שטרעבונגען און וועה טאן דעם אידישען פאלק. — זיי, די שונאים אונזערע האבען געוואלט איינרעדען, יעדען וואס האט זיי געוואלט גלויבען, אז דאס גאנצע אראבערטום פון ארץ ישראל האט זיך אויפגעהויבען קעגען די אידען, איגנארירענדיג דעם פאקט, דאס פון די 395 אראבישע דערפער וואס זענען פאראן אין ארץ ישראל, האבען אנטייל גענומען אין דעם פארברעכערישען אנפאל בלויז 30 דערפער. און וואס פאר א חילוק איז דא צווישען די אראבישע רציחות און די פאגראמען פון אוקראינא צום ביישפיעל? אונזערע בראווע חלוצים האבען דאך באצאהלט עין תחת עין און שן תחת שן.

מען מוז מבטל זיין די באלפור דעקלאראציע איז געווארען א ווילד געשריי צווישען די שונאים אונזערע. די באלפור דעקלאראציע וועט קיין מאל ניט מבטל ווערען. מען קען ניט האלטען פון דער טעאריע פון א "סקרעפ אוו פייפער" וואס פעלקער נוצען כלומרשט אויס ווען זייערע אינטערעסען פארלאנגען, און וועלכעס איז אזוי קונציג אויפגעבלאזען געווארען בשעת דער וועלט מלחמה, אפילו דייטשלאנד האט דערפון ניט געהאלטען. און אויב איהר ווילט דוקא יא, האט זי דאכט זיך געקראגען איהר פסק. נאר לאמיר אויף א רגע אננעהמען דאס עס וועט געלינגען אונזערע שונאים צו באוועגען ענגלאנד צוריקצוציהען די דעקלאראציע, איז וואס? דענקט איהר אז דאס אידישע פאלק וועט זיך דערפאר אפזאגען פון ארץ ישראל? הויבט זיך דען אן דאס אידישע בענקעניש נאך ארץ ישראל מיט דער באלפור דעקלאראציע? דאס אידישע פאלק האט געשטרעבט הונדערטער דורות נאך ארץ ישראל אהן א באלפור דעקלאראציע, וועט עס איצט אודאי. ווען עס געפינען זיך שוין אין ארץ ישראל קרוב צו צוויי הונדערט טויזענט אידען, מיט צוזאמענגענומענע כחות, בויען שטעדט, קאלאניעס, אינדוסטריען, מסחר, שולען און קולטור אין ארץ ישראל אהן א דעקלאראציע אין קעשענע. — אבער, קען, לוינט זיך פאר ענגלאנד צוריקציהען די באלפור דעקלאראציע? — ענגלאנד מוז זיך דאך רעכענען מיט דעם סאן רעמא באשלוס און מיט דער צושטימונג פון איבער 50 נאציאנען און דער פעלקער ליגע וועלכע האבען איינפארטרויט דעם מאנדאט איבער פאלעסטינע צו ענגלאנד? און דאכט זיך דאס די פאראייניגטע שטאאטען האבען אויך א האנד אין דער פראגע, וועט דען די גאנצע ציוויליזירטע וועלט, וועלען אדער קענען מאכען א "סקרעפ אוו פייפער" פון דער באלפור דעקלאראציע?

יא, ריכטיג, אונזער אייגענער דר. מאגנעס זאגט זיך אפ פון א אידיש נאציאנאלער היים אין ארץ ישראל. ער פרעדיגט א דערנידעריגענדען שלום מיט די אראבער, קיין אונטערשייד פון פרייז און איז צופרידען מיט א גייסטיגען צענטער אין ארץ ישראל.

קיין באוואוסטזיניגער איד, שוין אפגערעדט פון אונזערע ציוניסטישע לידערס שטימט ניט איין מיט איהם.

ניין, ענגלאנד האלט ניט מיט די אראבער. האלט פאר איהר כבוד און איהר כבוד דיקטירט איהר ווי אויך איהרע אייגענע אינטערעסען דיקטירען איהר דאס א שטארקע אידיש - נאציאנאלע היים זאל געשאפען ווערען אין ארץ ישראל. פאר-

(פארזעצונג אויף פיידזש 3)

ווער זיינען די אדלערס?

אוירווינג אדלער

מאכט איצט זיין ערשטען אויפטריט אויף דער אידישער ביהנע.

ביז יעצט גוט באקאנט אלס הויפט שוישפיעלער אין א צאהל ענגלישע פיעסען אויף בראדוויי. איבערהויפט זיך שטארק אויסגעצייכענט אין שלום אש'ס "גאט פון נקמה" (אויף ענגליש).

טשארלס אדלער.

א זוהן פון יעקב פ. אדלער מיט א ראמאנטיש - לעגענדארע פארגאנגענהייט. אלס קינד איז טשארלס אנטלאפען פון דער היים און זיך אנגעשלאסען אן דעם באריהמטען רוסישען קונסט-באלעט און איז געווען דער הויפט-פיהרער און דירעקטאר.

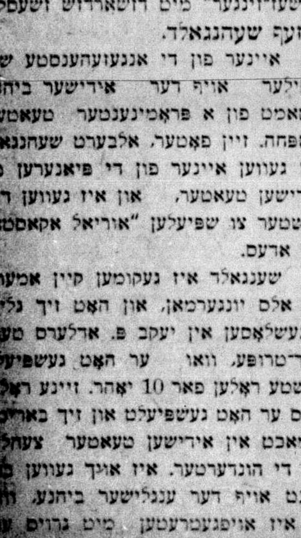

יאזעף שעהנגאלד

לוטהער אדלער.

לוטהער איז באוואוסט אלס "דער מוזיניקעל". ער איז דער איינגסטער זוהן פון יעקב פ. אדלער און סארא אדלער. כאטש נאך זעהר יונג, האט ער זיך שוין באריהמט געמאכט צווישען טויזענטער טעאטער-געהער. איבערהויפט אויף דער ענגלישער ביהנע.

אדאלף אדלער

אדאלף איז דער עלטסטער זוהן פון יעקב פ. אדלער. געשפיעלט אידיש טעאטער מיט זיין פאטער פאר 15 יאהר. אויך געווען זיין פערזענליכער מענעדזשער פאר 20 יאהר. אויפגעטרעטען אין פארשיעדענע ענגלישע און אידישע פיעסען. זיך שטארק אויסגעצייכענט אין "דער פרעמדער", "די לעבעדיגע יתומים", און לעצטענס געשפיעלט מיט ערפאלג אין דער 'דזשעז-זיינגער" מיט דזשארדזש דזשעסל.

יאזעף שעהנגאלד.

איינער פון די אנגעזעהענסטע שוישפיעלער אויף דער אידישער ביהנע. שטאמט פון א פראמינענטער טעאטער-משפחה. זיין פאטער, אלבערט שעהנגאלד איז געווען איינער פון די פיאנערען פון אידישען טעאטער, און איז געווען דער ערשטער צו שפיעלען "אוריאל אקאסטא" אין אדעס.

שענגאלד איז געקומען קיין אמעריקע אלס יונגערמאן, און האט זיך גלייך אנגעשלאסען אין יעקב פ. אדלערס טעאטער-טרופע, וואו ער האט געשפיעלט ערשטע ראלען פאר 10 יאהר. זיינע ראלען וואס ער האט געשפיעלט און זיך באריהמט געמאכט אין אידישען טעאטער צעהלען אין די הונדערטער. איז אויך געווען באקאנט אויף דער ענגלישער ביהנע, וואו ער איז אויפגעטרעטען מיט גרויס ערפאלג.

די גענעראל עקזעקוטיווע פון דעם אידיש נאציאנאלען ארבייטער פארבאנד

לייענענדיג פון לינקס צו רעכטס: — אויבערשטע רייע: וו. געלבארד, ה. ערענרייך, מרס. י. טיקאטסקי, וו. סמיט, נ. זווירין, וויים-פרעזידענט; מיטעלסטע רייע: — ב. ז. גינזבורג, ר. פלאטראט, טרעזשורער; מאיר בראון פרעזידענט; ל. סיגעל, סעקרעטאר; מ. האדעס. אונטערשטע רייע: — ב. אפעלבוים, מ. באשעוויצקי.

STANDARD THEATRE

טעלעפאן טרינטי 4310. מ. עקסלער, מענעדזשער.

בלויז פאר איין פארשטעלונג

מיטוואך אווענט, מאי 21־טען

עדווין א. רעלקין און זיגמונד וויינטרויב האבען דעם כבוד צו פּרעזענטירען

די אדלערס

דער ווונש פון'ם גרויסען יעקב פ. אדלער פארווירקליכט.

די קינדער זעצען פאר די טעאטער טראדיציע פון זייער פאטער

(די פאמיליע פון גרויסען יעקב פ. אדלער פאראייניגט אין איין קינסטלער־טרופּע)

יאזעף שעהנגאלד, דירעקטאר

אין יעקב גארדין'ס אונפארגעסליכע מייסטערווערק

דער ווילדער מענש

דזשוליא אדלער

סארא אדלער

לוטהער אדלער

טשארלי אדלער

סטעלא אדלער

יאזעף שעהנגאלד

מאד. סערע אדלער אין א סצענע פון גארדין'ס „אהן א היים“

רעזשיסירט און אויפגעפירט פון יאזעף שעהנגאלד

פרענסים אדלער

אייב אדלער

אירווינג אדלער

סערע אדלער
פרענצים אדלער
סטעלא אדלער
דזשוליא אדלער

לוטהער אדלער
טשארלי אדלער
אייב אדלער
אירווינג אדלער

באזארגט זיך גלייך מיט טיקעטס!

צום ערשטען מאל אין אונזער געשיכטע

שטיינהויז און גרינבוים

ערשט־קלאסיקע מענער שניידער

מיר אנאנסירען לכבוד אונזער

16־טער אניווערסארי

א סייל אויף סוטס און ספרינג קאוטס

פון די שענסטע און בעסטע ווארעס. בלויע סוירדזש, ענגלישע ווארסטעדס, אקספארד גרעים און טווידס, לייטעסט סטיילס און דעזיינס.

אונזערע רעגולערע פרייזען זענען פון $55.00 ביז $60.00

ספעשעל אניווערסערי סייל

א סוט מיט 2 פאר הויזען בלויז $42.50

אונזער ארבייט איז גאראנטירט. נוצט אויס די געלעגענהייט. קומט גלייך פאר אייער אָרדער.

שטיינהויז און גרינבוים

מענער קאסטאם שניידער.

500 קווין סט. וועסט. טעל. טרינטי 0738

מאכט אייער דרוק ארבייט אין דער דרוקעריי פון „אידישען זשורנאל“

קויהלען פון דער בעסטער קוואליטעט

(35

איז דער סארט וואס מיר פארקויפען. אויב איר האט גענוצט שלעכטע קויהלען, וועלען אייער פוירנייס זיכער אפלעבען פון אונזערע גוטע קויהלען. די קויהלען וואס מיר אפערען היינט ענטהאלט די העכסטע מאס פון היץ־געבענדע אייגענשאפטען. עס ברענט לענגער און האלט אויף א גלייכע היץ.

THE EATON·COAL·CO.
HEAD OFFICE, 352 QUEEN ST. W.
PHONE ADELAIDE 2696

לאיער ה. ל. דאופמאן

(HAROLD L. DAUFMAN)

רום 1207 נארטערן אנטעריא בילדינג

330 בעי סטריט. טעלעפאן עדלייד 1948

וואוינונגס טעלעפאן. דזשאנקשאן 7841.

לאיער דזשיי. ל. קאהן

J. L. COHEN

רום 1004 סענטראל בילדינג

45 ריטשמאנד סט. וועסט

טעלעפאן עלגין 3379.

וואוינונג מידוועי 1948.

טעלעפאן עדלייד 9768. הויז טעל. טרינטי W 8195

לאיער דזשאזעף מ. גארדאן

בארריסטער, סאליסיטאר, נאטארי פאבליק.

האט געמופט זיין אפיס אין:

300A דאמיניאן באנק בילדינג

465 בעי סטריט.

אפיס: 347 בעי סטריט — אפיס טעלעפאן: וויווערלי 2211

511 נייש אנאל בילדינג — הויז טעלעפאן טרינימי 7461.

לאיער ב. ווינבערג ב.א.

באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליס

געלט צו לייען אויף מארגיידזשעס

מארגיידזשעס געקויפט.

ביזנעס טעלעפאנען: דאנטאון, עדלייד 2544 / אפטאון, טרינימי 1652

בראון און סמיט

לאיערס

394 בעי סטריט

514 דאנדעס סט. וועסט, קאר. ספאדיינא עווענו

אונזער נייער אפטאון אפיס אויף 514 דאנדעס סטריט וועסט, קארנער ספאדיינא עווענו, איז איצט אפען. דיזער אפיס וועט זיין אפען אין די אווענטס.

געלט געליען אויף מארטגיידזשעס אויף 6 פראצענט.

רעזידענט טעלעפאנען: א. ח. בראון, הילקרעסט F 6146 / ס. א. סמיט, עדלייד 7674.

לאיער ניומאן

אפיס: 4 ריטשמאנד סטריט איסט ELGIN 1305

רעזידענס — 874 עוועניו ראוד טעל. הארדמאן J 9921

דער נייער אדרעס פון

לאיער סאול אייזען ב. א.

SOL EISEN

904־5 סענטראל בילדינג, אפיס טעלעפאן. עדלייד 3088.

45 ריטשמאנד סט. וועסט

רעזידענס 349 פאלמערסטאן בולווארד. טעל. טרינימי W 1078.

F.M. Catzman B. A. — Office telephone
H. I. Rotenberg — Adelaide 3083

לאיערס דזש. דזש. גלעס און אי. פי. דיסלעה

— פון —

גלעס, דיקלער און קא.

רום 501 דאמיניאן בילדינג, 465 בעי סט.

אפיס טעלעפאן עלגין 5512.

אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיס. געלט געליען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס.

לאיער הערי מ. שערמאן

באריסטער, סאליסיטאר, נאטארי פאבליק

901 סענטראל בילינג, 45 ריטשמאנד סט. וועסט

אפיס טעלעפאן וויווערלי 3261. הויז טעלעפאן טרינימי 5893

געלט צו לייען אויף ערשטע און צווייטע מארטגיידזשעס.

1905־יובילעום יאר־1930

ווערט א מיטגליד אין דער גרעסטער און שטארקסטער אידישער סאסייטי אין קאנאדע, דאס איז די

פרייד און איזראעל סיק בענעפיט סאסייטי

געגרינדעט אין 1905 פון עטליכע אימיגראנטען, היינט צו טאג די גרעסטע סאסייטי אין קאנאדע.

צוליעב דער 25־יעהריגער יובילעאום פייערונג ווערט געגעבען א געלעגענהייט אלע טאראנטאר אידען זיך אנצושליסען אין אונזער סאסייטי

איינטריט פריי!

ספעציעלע געלעגענהייט צו אלע טאראנטאר אידען וועלכע זענען עלטער פון 40 יאהר, אריינצוקומען אין אונזער פאראיין אלס עהרען־מיטגלידער מיט א קליינער איינצאלונג.

ב. סאנשיין
טשערמאן
יובילעאום קאמיטעט.

טעלעפאן קינגסדייל
6421

צוליעב פאלגענדע צעהן אורזאכען דארפט איהר באלאנגען צו דער
פרייד און איזראעל סיק בענעפיט סאסייטי

וואס איז — די — גרויסקייט — פון דער — פרייד און איזראעל?

1) דאס איבערגעבענהייט און געגענזייטיגער הילף צו די וועלכע זענען אין נויט.

2) מיר צאהלען 9 דאלאר א וואך קראנקען בענעפיט, 16 וואכען האספיטאל, $250 אינשורענס.

3) ווען א מעמבער ווערט ערקלעהרט אונפעהיג צו ארבייטען, קריגט ער 100 דאלאר יעהרליך ביי זיין לעבען אויב ער וויל פארלאזען די סאסייטי, קריגט ער $500.

4) די סאסייטי'ס פארמעגען איז $35,000.00.

5) די מעמבערשיפ איז איבער 500.

6) צוליעב דער גרויסער צאל מיטגלידער צאלט מען די קלענסטע דיוס ווי אין אנדערע סאסייטיס.

7) אונזער 25 יעהריגער עקזיסטענץ, און גרויסע רעזערוו פאנדען זענען א גאראנטיע פאר אונזער זיכערקייט.

8) די פרייד און איזראעל לאן סינדיקייט, לייען אויס זייערע מיטגלידער, דורכ'ן יאהר מעהר ווי הונדערט טויזענט דאלאר, אויף לייכטע אפצאלונגען.

9) פאר דער צייט פון אונזער עקזיסטענץ האבען מיר געשטיצט מיט אפענע הענט אלע נויטיגע און נוצליכע אינסטיטוציעס.

10) אונזער גרויסער רעליף פאנד, גיט אונז די מעגליכקייט צו העלפען אונזערע מיטגלידער אין צייט פון נויט, אום ניט אנצוקומען צו שטאדטישע אינסטיטוציעס.

יהודא ראם פרעזידענט.
624 מענינג עוו.

א. שווירסקי, סעקרעטאר.
טעלעפאן טרינטי J 4388.

LOEWS

די נאנצע היינטיגע וואך.

דזשאהן גילבערט — אין — רידעמפשאן

5 — אקטען וואדעוויל — 5

SHEA'S HIPPODROME

בעי סטריט (סיטי האל סקווער)
מאטינע 30 און 50 סענט.
אווענטען 60 און 75 סענט.
די גאנצע היינטיגע וואך.

דזשעק מאלהאל און סו קעראל — אין — „די גאלדענע קאלב“

אויפ'ן סטיידזש: וואן און שענק

IMPERIAL

(געוועזענע „פענטיידזשעס“)
די גאנצע היינטיגע וואך.

גרעי קופער און פעי ורעי — אין — „די טעקסען“

א באזונדער סטיידזש נומער, זענען די 11 פאלם ביעטש מיידלאך.

סער ראבערט בארדן

פרעזידענט פון די

קראון לייף אינשורענס קאמפאניע

חזן מ. קאפלאן

ספעשעל רעפרעזענטאטיוו

M. KAPLAN & SON
General Insurance
Kaplan Customs Brokers
55-57 YONGE STREET
Elgin 8156-8157

וואוינונג 47 ראוז פארק דר.

טעלעפאן היילאנד 1960.

אייערע שמחות און אונטערנעמונגען

קענען איצט געמאכט ווערען מיט גרויס צופרידענהייט און די בעסטע באקוועמליכקייטען, אין דעם גרויסען מאדערנעם איבערגעבויטען

מיקאל שוהל האל

אונטער דער אויפזיכט פון אייער פריינט

אלטער בלומענפעלד

וועלכער איז דארט שמש. א דאנק דעם פרעזידענט און זיין קאמיטעט, איז דער האל איבערגעפיקסט געווארען, מיט א באזונדערער דיינינג רום צום עסען, כלים, א נייער גאז רענדזש, און דער פרייז א בילינער.

רופט מיך איידער איר ארראנזשירט דעם פלאץ פאר אייער שמחה, איך פארזיכער אייך די בעסטע צופרידענהייט.

מיקאל שול — 69 מיקאל סטריט

טעלעפאן עדלייד 2926.

קויפט אייערע קוילען פאר'ן ווינטער ביי דער גוט־באקאנטער קוילען־פירמע

יאנאווער קאהל קאמפאניע

מיר פארקויפען דיקייל און האלטייל אלע סארטען קוילען, ווי אויך הארטע קוילען פאר בלאוערס, וועלש קוילען פאר פוירנייס און בלאוערס.

איר קענט ביי אונז קויפען די בעסטע ריידיאם אויף לייכטע טערמס.

אפיס טעלעפאן עדלייד 8766.
רעז. טעל.: טרינימי 8781.

268½ קווין סטר. וו.

ספאדיינא קאנצערט האל

450 ספעדיינע עוו.

איז אימפרואווט אונטער א נייעם מענעדזשמענט, און איז צו פארענטען פאר

מיטינגען, לעקטשורס, דענסעס, חתונות און פארשידענע אונטערנעמונגען

א גרויסער האל אין בעסטען געגענט מיט אלע באקוועמליכקייטען.

בילינג רענט

פאר מער אינפארמאציעס ווענדעט זיך צום קערטייקער צו יעדער צייט אין האל.

טעלעפאנס:
בייטאג — טרינימי 9586
אווענטען קינגסדייל 6421

450 ספעדיינא עווענו

מצבות צו אָרדער

מיר האבען ערעפענט א נייעם מאדערנעם פלאץ צו מאכען מצבות לויט יעדענס פארלאנג. פארזיכערט אין גוטע ארבייט און שארפע אויסקריצונג פון די אותיות.

מיר פארזיכערען אויסצופילען יעדענס אָרדער סיי אידיש ווי ענגליש.

מיר זענען אין די ביזנעס 23 יאהר.

העהי שטיינעה

237 קאלעדזש סטריט
(קארנער יוראן).

טעלעפאנס:
הויז, טרינימי 8196.
אפיס, טרינימי 4386.